

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O PORESKOJ
ADMINISTRACIJI

Proglašavam **Zakon o dopuni Zakona o poreskoj administraciji**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Drugog vanrednog zasijedanja u 2019. godini, dana 23. avgusta 2019. godine.

Broj: 01-1447/2

Podgorica, 2. septembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na sjednici Drugog vanrednog zasijedanja u 2019. godini, dana 23. avgusta 2019. godine, donijela je

ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O PORESKOJ ADMINISTRACIJI

Član 1

U Zakonu o poreskoj administraciji („Službeni list RCG“, br. 65/01, 80/04 i 29/05 i „Službeni list CG“, br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15 i 47/17), poslije člana 22 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 22a

Poreski akt dostavlja se poreskom obvezniku slanjem preporučene pošiljke ili preko službenog lica poreskog organa.

Poreski akt smatra se dostavljenim poreskom obvezniku kada se uruči poreskom obvezniku, njegovom zakonskom zastupniku, punomoćniku ili poreskom punomoćniku ili njegovom zastupniku po službenoj dužnosti.

Ako se dostavljanje poreskog akta vrši slanjem preporučene pošiljke poreski akt smatra se dostavljenim danom uručenja, a ako uručenje nije bilo moguće, poreski akt smatra se dostavljenim po isteku roka od 15 dana od dana predaje poreskog akta poštom.

Dostavljanje poreskog akta poreskom obvezniku, pravnom licu i preduzetniku, vrši se na adresu njegovog glavnog mjesta poslovanja koja je zabilježena u poreskom registru na osnovu prijave za registraciju ili ako je akt poslat preporučenom poštom na posljednju poznatu adresu pravnog lica.

Dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši se na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, upisane kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi.

Ako je poreski obveznik pravno lice poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči zaposlenom licu kod pravnog lica.

Ako je poreski obveznik fizičko lice, uključujući i preduzetnika, poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči punoljetnom članu njegovog domaćinstva.

Dostavljanje, u smislu ovog zakona, smatra se urednim i kada lica iz ovog člana odbiju da prime poreski akt ili odbiju da potpišu prijem poreskog akta, ako lice koje vrši dostavljanje o tome sačinu službenu zabilješku.

Član 22b

Ukoliko nije moguće dostaviti poreski akt na način utvrđen u članu 22a ovog zakona, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.“

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:16-5/19-3/5

EPA 775 XXVI

Podgorica, 23. avgust 2019. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 6 Ustava Crne Gore, Predsjednik Crne Gore donosi

UKAZ
O POSTAVLJENJU NA DUŽNOST
IZVANREDNOG I OPUNOMOĆENOG AMBASADORA CRNE GORE U
KNJAŽEVINI MONAKU

I

Postavlja se Ivan Ivanišević na dužnost izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Knjaževini Monaku, na nerezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Parizu.

II

Ministar vanjskih poslova izvršiće ovaj ukaz.

III

Ovaj ukaz stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-1462/2

Podgorica, 6. septembra 2019. godine

Predsjednik Crne Gore,
Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 116 stav 8 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br.64/17, 44/18 i 63/18), Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. jula 2019. godine, donijela je

UREDBU
O IZMJENI UREDBE O VISINI NAKNADE ZA IZDAVANJE URBANISTIČKIH
ODNOSNO TEHNIČKIH USLOVA ZA PRIVREMENE OBJEKTE UTVRĐENE
PROGRAMOM PRIVREMENIH OBJEKATA

Član 1

U Uredbi o visini naknade za izdavanje urbanističkih odnosno tehničkih uslova za privremene objekte utvrđene programom privremenih objekata („Službeni list CG“, broj 16/19) u članu 2 stav 2 mijenja se i glasi:

„Ako su poslovi za izdavanje urbanističkih, odnosno tehničkih uslova za privremene objekte propisom Vlade Crne Gore povjereni pravnom licu, naknada iz stava 1 ovog člana uplaćuje se na račun pravnog lica kojem su ti poslovi povjereni.“

Član 2

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07- 3446

Podgorica, 25. jula 2019.godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 13a stav 1 Zakona o informacionoj bezbjednosti ("Službeni list CG", br. 14/10 i 40/16), Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. jula 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O OBRAZOVANJU SAVJETA ZA INFORMACIONU
BEZBJEDNOST**

1. U Odluci o obrazovanju Savjeta za informacionu bezbjednost („Službeni list CG", broj 16/19) u tački 1 na kraju alineje 11 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje nova alineja koja glasi:

„- Dušan Polović, generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost u Ministarstvu javne uprave, član."

2. Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3404

Podgorica, 25. jula 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09),
Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. jula 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O PRENOSU PRAVA RASPOLAGANJA OPŠTINI
PETNJICA RADI OSTVARIVANJA JAVNOG
INTERESA - IZGRADNJE PARKA

1. Vlada Crne Gore prenosi pravo raspolaganja na nepokretnosti Opštini Petnjica radi ostvarivanja javnog interesa - izgradnje parka - na katastarskoj parceli broj 1821, površine 6549 m², upisanoj u list nepokretnosti broj 588, KO Petnjica, Opština Petnjica.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3245

Podgorica, 25. jula 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09),
Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. jula 2019. godine, donijela je

ODLUKU
O PRENOSU PRAVA RASPOLAGANJA OPŠTINI
PETNJICA RADI OSTVARIVANJA JAVNOG
INTERESA - IZGRADNJE PARKA

1. Vlada Crne Gore prenosi pravo raspolaganja na nepokretnosti Opštini Petnjica radi ostvarivanja javnog interesa- izgradnje parka - na katastarskoj parceli broj 2137, površine 1930 m², upisanoj u list nepokretnosti broj 588, KO Petnjica, Opština Petnjica.

2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3246

Podgorica, 25. jula 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 77 st. 1 i 2 Zakona o šumama ("Službeni list CG", br. 74/10 i 47/15), člana 29 stav 1 i člana 40 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) i čl. 4, 5 i 6 Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 44/10), Vlada Crne Gore, na sjednici od 05. septembra 2019. godine, donijela je

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O DAVANJU ŠUMA U DRŽAVNOJ SVOJINI NA
KORIŠĆENJE PRODAJOM DRVETA U DUBEĆEM STANJU, ZA 2019. GODINU**

Član 1

U Odluci o davanju šuma u državnoj svojini na korišćenje prodajom drveta u dubjećem stanju, za 2019. godinu („Službeni list CG“, br. 7/19, 13/19 i 49/19), u članu 1, tabela koja se odnosi na područnu jedinicu Pljevlja mijenja se i glasi:

PODRUČNA JEDINICA	GAZDINSKA JEDINICA	Odjeljenje	BRUTO DRVNA MASA m ³			POČETNA CIJENA EUR-a	
			četinari	lišćari	ukupno	četinari	lišćari
PLJEVLJA	KRALJEVA GORA - BUNETINA	19a	1832	958	2790	14,00	6,00
		25ab	3880	21	3901	28,00	6,00
		26a	1031	25	1056	24,00	6,00
		27a	741	68	809	24,00	6,00
		28a	685	113	798	24,00	6,00
		29a	602	288	890	24,00	6,00
		47a	1706		1706	30,00	
		84a	909		909	23,00	
	UKUPNO	8	11386	1473	12859		
	PETINSKE ŠUME	8a	1079	632	1711	28,00	8,00
		9a	2421	291	2712	31,00	10,00
		35a	189		189	20,00	
		69a	47	675	722	17,00	6,00
	UKUPNO	4	3736	1598	5334		
	TARA KOSANICA	1a	3100		3100	23,00	
	UKUPNO	1	3100		3100		
	VOLODER II	8a	2237	1139	3376	21,00	5,00
		9ab	869	863	1732	21,00	5,00
		10a	2624	466	3090	21,00	5,00
		11a	994	711	1705	19,00	5,00
		54a		2086	2086		6,00
		58a		1603	1603		5,00
		59a	127	518	645	16,00	5,00
		62a	284	1043	1327	17,00	6,00
		64a	311	1093	1404	20,00	6,00
	UKUPNO	9	7446	9522	16968		
	BUKOVICA	40a		2647	2647		8,00
41a			4073	4073		8,00	
42a			3349	3349		8,00	
44a			6615	6615		10,00	
101a		694	1486	2180	21,00	7,00	
102ab		337	1741	2078	21,00	7,00	
UKUPNO	6	1031	19911	20942			

	LJUBIŠNJA	5a	1049		1049	26,00	
		6a	1768	1663	3431	26,00	7,00
		7a	2708	122	2830	24,00	7,00
	UKUPNO	3	5525	1785	7310		
	MAOČNICA	52ac	1474		1474	27,00	
	UKUPNO	1	1474		1474		
	OBZIR BUREN	50a	912		912	30,00	
		51abc	2308		2308	30,00	
	UKUPNO	2	3220		3220		
	KOVAČ	11a	1173	140	1313	26,00	6,00
	UKUPNO	1	1173	140	1313		
	KOZIČKA RIJEKA	8a	2146		2146	31,00	
		21a	2115		2115	24,00	
		23a	2927		2927	24,00	
		57a	4591	15	4606	37,00	6,50
		58a	3404	125	3529	37,00	6,50
	UKUPNO	5	15183	140	15323		
	SVE UKUPNO:	40	53274	34569	87843		

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-3831

Podgorica, 5. septembra 2019. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

Na osnovu člana 12 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA I ŠIRENJA
ŠTETNOG ORGANIZMA SPODOPTERA FRUGIPERDA (SMITH) ***

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprječavanje unošenja i širenja štetnog organizma Spodoptera frugiperda (Smith) (u daljem tekstu: štetni organizam).

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) određeno bilje su plodovi bilja Capsicum L., Momordica L., Solanum aethiopicum L., Solanum macrocarpon L. i Solanum melongena L. i bilje, osim živog polena, kulture biljnog tkiva, sjemena i zrnavlja, vrste Zea mays L. porijeklom iz Afrike ili iz Sjeverne ili Južne Amerike;

2) mjesto proizvodnje je prostor (premises) ili grupa zemljišta koja funkcionišu kao jedna proizvodna ili poljoprivredna cjelina, uključujući mjesta proizvodnje kojima se upravlja kao zasebnom jedinicom u fitosanitarne svrhe.

Otkrivanje ili sumnja na prisustvo štetnog organizma

Član 3

Lice koje posumnja na prisustvo štetnog organizma, bez odlaganja obavještava organ uprave nadležan za zdravstvenu zaštitu bilja (u daljem tekstu: organ uprave) i dostavlja informacije o prisustvu ili sumnji na prisustvo štetnog organizma.

Na osnovu informacija iz stava 1 ovog člana, organ uprave bez odlaganja:

- vrši evidentiranje podataka o štetnom organizmu;
- preduzima fitosanitarne mjere, radi potvrđivanja prisustva štetnog organizma;
- obavještava držaoce bilja koji posjeduju bilje, a koje bi moglo biti zaraženo štetnim organizmom, o njegovom prisustvu ili sumnji na prisustvo, o mogućim posljedicama i riziku, kao i o fitosanitarnim mjerama koje treba preduzeti.

Unošenje određenog bilja

Član 4

Određeno bilje može se unositi u Crnu Goru ako ga prati fitosertifikat koji u rubrici "Dopunska izjava" sadrži podatke da je određeno bilje:

- a) porijeklom iz zemlje za koju nije poznato da je u njoj prisutan štetni organizam; ili
- b) porijeklom iz područja slobodnog od štetnog organizma, koje je utvrdio nadležni organ za zaštitu bilja zemlje porijekla bilja, a u rubrici fitosertifikata „Mjesto porijekla“ navodi se i naziv područja slobodnog od štetnog organizma; ili
- c) porijeklom iz područja koja nisu područja iz tač. a) i b) i ispunjava sljedeće uslove:
 - mjesto proizvodnje je registrovao i kontrolisao nadležni organ za zdravstvenu zaštitu bilja u državi porijekla;

- na mjestu proizvodnje nije utvrđeno prisustvo štetnog organizma prilikom obavljanja službenih inspekcijskih pregleda tokom tri mjeseca koji su prethodili izvozu;
- prije izvoza je obavljen inspekcijski pregled određenog bilja i utvrđeno je da je slobodno od štetnog organizma;
- tokom premještanja određenog bilja prije izvoza, obezbijedene su informacije kojima se omogućava sljedivost određenog bilja do mjesta proizvodnje;
- određeno bilje proizvedeno je na mjestu proizvodnje koje je potpuno fizički zaštićeno od unošenja štetnog organizma; ili
- d) porijeklom iz područja koja nisu područja iz tač. a) i b) i ako ispunjavaju uslove iz tačke c) al. 1 do 4 i podvrgnuto efikasnom tretmanu kako bi se osiguralo da je slobodno od štetnog organizma; ili
- e) porijeklom iz područja koja nisu područja iz tač. a) i b) i ako je podvrgnuto efikasnom tretmanu nakon berbe, kako bi se osiguralo da je slobodno od štetnog organizma i da je tretman naveden u fitosertifikatu.

Ako se određeno bilje iz tač. c) i d) ovog člana unosi u Crnu Goru, u fitosertifikatu se navodi informacija kojom se osigurava sljedivost određenog bilja do mjesta proizvodnje.

Određeno bilje se može unositi u Crnu Goru ako ispunjava uslove iz st. 1 i 2 ovog člana i ako na mjestu unošenja prilikom kontrole fitosanitarnog inspektora nije utvrđeno prisustvo štetnog organizma.

Službene kontrole prilikom unošenja određenog bilja u Crnu Goru

Član 5

Pošiljke određenog bilja koje se unose u Crnu Goru podliježu službenim kontrolama na mjestu unošenja ili na mjestu odredišta u skladu sa posebnim propisom.

Službene kontrole iz stava 1 ovog člana obuhvataju sljedeće provjere:

- a) vizualni pregled; i
- b) u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma, uzorkovanje i identifikacija pronađenog organizma.

Posebni nadzor

Član 6

Radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma, sprovodi se posebni nadzor nad određenim biljem, u skladu sa godišnjim programom fitosanitarnih mjera.

Posebni nadzor vrši organ uprave i/ili ovlašćena ustanova u skladu sa zakonom i upotrebom odgovarajućih klopki (feromonskih ili svjetlosnih), a u slučaju sumnje na infestaciju štetnim organizmom, uzorkovanje i identifikaciju.

Posebni nadzor sprovodi se u odgovarajuće vrijeme tokom godine, kada postoji mogućnost otkrivanja štetnog organizma i zasniva se na naučnim i tehničkim principima.

O rezultatima posebnog nadzora organ uprave obavještava Evropsku komisiju i države članice do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.

Primjena

Član 7

Odredba člana 6 stav 4 ovog pravilnika, primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

* U ovaj pravilnik prenešena je Implementirajuća Odluka Komisije (EU) 2018/638 od 23. aprila 2018. o utvrđivanju hitnih mjera za sprečavanje unošenja i širenja u Uniju, štetnog organizma Spodoptera frugiperda (Smith) (Commission Implementing Decision (EU) 2018/638 of 23 April 2018 establishing emergency measures to prevent the introduction into and the spread within the Union of the harmful organism Spodoptera frugiperda (Smith))

Broj, 320-1259/19-4

Podgorica, 6. septembra 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Na osnovu člana 39 stav 4 Zakona o divljači i lovstvu („Službeni list CG“, br. 52/08 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, uz prethodno mišljenje Ministarstva održivog razvoja i turizma, donijelo je

PRAVILNIK O NAČINU I USLOVIMA ZA UZGAJANJE DIVLJAČI I SADRŽINI I NAČINU IZRADE PROGRAMA UZGOJA DIVLJAČI

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuju način i uslovi za uzgajanje divljači u objektima za kontrolisano gajenje divljači (u daljem tekstu: uzgajališta) i sadržina i način izrade programa uzgoja divljači.

Član 2

U uzgajalištima se mogu uzgajati sljedeće vrste divljači:

- jelen lopatar (*Dama dama* L.);
- jelen obični (*Cervus elaphus* L.);
- muflon (*Ovis musimon* Pall.);
- divlja svinja (*Sus scrofa* L.).

U uzgajalištima se može uzgajati srna obična (*Capreolus capreolus* L.), u slučaju aklimatizacije prije reintrodukcije (ponovnog naseljavanja).

Član 3

Površina uzgajališta treba da bude od 60 do 1.000 ha.

Uzgajalište treba da bude ograđeno ogradom.

Uzgajalište treba da ima dovoljan broj hranilišta i najmanje jednu osmatračnicu za praćenje divljači.

Hranilišta treba da su raspoređena ravnomjerno po čitavoj površini uzgajališta.

Član 4

Ograda iz člana 3 stav 2 ovog pravilnika treba da bude izrađena na način kojim se sprječava izlazak divljači iz uzgajališta i ulazak drugih vrsta divljači i životinja u uzgajalište.

Minimalna visina ograde iz stava 1 ovog člana u zavisnosti od vrste divljači treba da bude za:

- jelena običnog 2,2 m;
- jelena lopatara 2 m;
- muflona i srnu 2,5 m;
- divlju svinju 2 m.

Član 5

U uzgajalištima treba da bude obezbijedena dovoljna količina hrane i vode, u skladu sa fiziološkim potrebama divljači i odgovarajuća zdravstvena zaštita.

U uzgajalištima treba da bude obezbijedena odgovarajuća stručna služba za poslove uzgoja, zaštite i lova divljači.

Uzgajališta treba da budu zaštićena od buke, radi zaštite divljači od stresa.

Član 6

Program uzgoja divljači (u daljem tekstu: program) sadrži:

- 1) uvod;
- 2) podatke o uzgajalištu;

- osnovne podatke o uzgajalištu;
- prirodne i druge uslove staništa;
- prikaz vrsta i broja divljači; i
- opis tehničke opremljenosti uzgajališta;
- 3) podatke o gazdovanju sa divljači i uzgajalištem:
 - smjernice budućeg gazdovanja;
 - prikaz plana i izvršenja plana prihrane i prehrane;
 - prikaz plana i izvršenja plana izlučivanja; i
 - izgradnju i održavanje neophodnih ograda i drugih lovnih objekata.

Član 7

Uvod programa sadrži osnovne podatke o privrednom društvu, drugom pravnom licu i preduzetniku koji se bavi reprodukcijom i uzgajanjem divljači u uzgajalištu (naziv, sjedište, broj i datum registracije), datum izrade programa, period za koji se izrađuje i popis literature koja je korišćena u izradi programa.

Član 8

Osnovni podaci o uzgajalištu sadrže: naziv lokaliteta na kojem se nalazi uzgajalište, naziv opštine, lovišta i lovnog područja u kojem se nalazi uzgajalište, opis granica uzgajališta, ukupnu površinu uzgajališta, površinu po strukturi, namjeni i vlasništvu zemljišta na kojem se prostire uzgajalište.

Prikaz površina iz stava 1 ovog člana dat je na obrascu 1.

Član 9

Prirodni i drugi uslovi staništa u uzgajalištu sadrže opis: orografskih, hidrografskih i klimatskih prilika, edafskih uslova, biljnih zajednica, antropogenih i drugih faktora u uzgajalištu.

Član 10

Prikaz vrsta i broja divljači u uzgajalištu sadrži vrstu i broj divljači, utvrđen brojanjem, prikazan po polu i po starosnoj strukturi, (mladunčad, pomladak, mlada, srednja i zrela grla).

Član 11

Opis tehničke opremljenosti uzgajališta je prikaz trenutnog stanja uređenosti uzgajališta, broja i upotrebljivosti objekata od značaja za korišćenje uzgajališta.

Član 12

Smjernice budućeg gazdovanja utvrđuju se za svaku vrstu divljači u uzgajalištu.

Smjernice iz stava 1 ovog člana, za svaku vrstu divljači prikazuju se posebno i obuhvataju:

- 1) cilj gazdovanja uzgajalištem koji mora biti u skladu sa namjenom uzgajališta, mjerama i uslovima zaštite prirode i koji se odnose na tehnologiju uzgoja, odnos polova, gazdinsku starost i dobnu strukturu;
- 2) lovno-produktivne površine, bonitet staništa (bonitetni razred), broj divljači na jedinici lovno-produktivne površine (100 ha), matični fond, koeficijent prirasta, prirast i gazdinski kapacitet uzgajališta;
- 3) dinamiku razvoja fonda i ispuštanja divljači, za svaku lovnu godinu po polnoj i starosnoj strukturi, sa planiranim prirastom i odstrijelom;
- 4) potrebnu prihranu i prehranu divljači za svaku lovnu godinu;
- 5) mjere za tehničko uređenje uzgajališta za svaku lovnu godinu;
- 6) mjere zaštite divljači;
- 7) mjere sprečavanja šteta od divljači;

- 8) stručnu i lovočuvarsku službu, sa prikazom stručnih lica koji vode stručne poslove uzgoja, zaštite i lova divljači u uzgajalištu, kao i stručnih lica koja vode poslove zdravstvene zaštite divljači u uzgajalištu;
 - 9) lov i korišćenje divljači po godinama, sa opisom načina lova divljači;
 - 10) druge mjere u skladu sa zakonom.
- Smjernice iz stava 2 tač. 1 i 2 ovog člana date su na obrascu 2.
Smjernice iz stava 2 tačka 3 ovog člana date su na obrascu 3.
Smjernice iz stava 2 tačka 4 ovog člana date su na obrascu 4.
Mjere iz stava 2 tačka 5 ovog člana date su na obrascu 5.

Član 13

Mjere za tehničko uređenje uzgajališta podrazumijevaju izgradnju i održavanje neophodnih ograda i drugih lovnih (lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih) objekata u uzgajalištu, koji su u funkciji reprodukcije i uzgajanja divljači u uzgajalištu.

Član 14

Mjere zaštite divljači u uzgajalištu obuhvataju: čuvanje uzgajališta, suzbijanje nezakonitog lova, spašavanje divljači od elementarnih nepogoda (snijeg, led, poplava, požar i drugo), obezbjeđivanje mira u uzgajalištu, preduzimanje preventivnih mjera prilikom obavljanja poljoprivrednih i drugih radova ili upotrebe hemijskih i drugih sredstava, uređenje i održavanje izvora i pojila i uređenje i održavanje prirodnih prostora gdje se zadržava voda, prihrana i prehrana divljači, trajni nadzor i praćenje zdravstvenog stanja i odgovarajuće zdravstvene zaštite, odnosno odgovarajućih veterinarsko-sanitarnih mjera i druge mjere u skladu sa zakonom.

Član 15

Mjere sprečavanja šteta od divljači u uzgajalištu pored obaveznih mjera zaštite kultura od šteta koju čini divljač obuhvataju i dodatne mjere, a naročito: stalno praćenje stanja staništa radi uočavanja nastanka šteta i njenih uzroka i mjera zaštite šuma i poljoprivrednih kultura.

Član 16

Programom se daje prikaz plana i izvršenja plana prihrane, odnosno prehrane divljači u uzgajalištu tokom cijele godine, koja divljači osigurava dovoljne količine hrane i vode, izlaganjem u objektima i uređenjem zemljišta za proizvodnju hrane i zadržavanje vode.

Prikaz plana i izvršenja plana prihrane iz stava 1 ovog člana dat je na obrascu 6.

Član 17

Programom se daje prikaz plana i izvršenja plana izlučivanja, za svaku vrstu divljači u uzgajalištu, po lovnim godinama.

Prikaz plana i izvršenja plana izlučivanja iz stava 1 ovog člana, dat je na obrascu 7.

Član 18

Programom se daje prikaz tehničkog uređenja i pratećih objekata u uzgajalištu (izgradnje i održavanje neophodnih ograda i drugih lovnih objekata u uzgajalištu).

Prikaz tehničkog uređenja i pratećih objekata iz stava 1 ovog člana, dat je na obrascu 8.

Član 19

Program sadrži i topografsku kartu uzgajališta, razmjere 1:25000, sa prikazom površina prema namjeni i namjenskim objektima.

Član 20

Program se izrađuje u elektronskoj i štampanoj formi.

Član 21

Obrasci 1 do 8 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o načinu i uslovima za uzgajanje divljači („Službeni list CG“, broj 66/12).

Član 23

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 324-59/19-4

Podgorica, 1. avgusta 2019. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.

Obrazac 1

PRIKAZ POVRŠINA UZGAJALIŠTA				
<i>Naziv površine</i>	<i>Vrsta površine (zemljište, vode)</i>	<i>Kultura</i>	<i>Vlasništvo zemljišta na kojem se prostire uzgajalište</i>	<i>ha</i>
1	2	3	4	5
ZEMLJIŠTE UNUTAR UZGAJALIŠTA	ŠUMSKO	obraslo	državno	
			privatno	
			ukupno	
		neobraslo	državno	
			privatno	
			ukupno	
	Ukupno šumsko		državno	
			privatno	
	POLJOPRIVREDNO	oranice	državno	
			privatno	
			ukupno	
		livade	državno	
			privatno	
			ukupno	
		pašnjaci	državno	
			privatno	
			ukupno	
		višegodišnji zasadi (neograđeni)	državno	
			privatno	
			ukupno	
ostalo		državno		
		privatno		
	ukupno			
Ukupno poljoprivredno		državno		
		privatno		
Ukupno šumsko i poljoprivredno		državno		
		privatno		

VODE UNUTAR UZGAJALIŠTA	TEKUĆE	prirodne	rijeke		
			potoci		
			ukupno		
		vještačke	kanali i sl.		
	ukupno tekuće				
	STAJAĆE	prirodne	jezera		
			močvare i bare		
			ostalo		
		ukupno			
		vještačke	akumulacije		
ostalo					
ukupno					
Ukupno stajaće					
Ukupno vode					
Ukupne površine po vlasništvu u uzgajalištu		državno			
		privatno			
Ukupno lovne površine					
POVRŠINE NA KOJIMA SE NE USTANOVLJAVA UZGAJALIŠTE A OPISANE SU GRANICOM UZGAJALIŠTA	naselja i zaseoci, industrijski i neindustrijski objekti				
	javne površine (javni parkovi, asfaltni putevi pruge i sl.)				
	ograđeni zasadi				
	ribnjaci				
	ostalo				
ukupno					
UKUPNA POVRŠINA OPISANA GRANICOM UZGAJALIŠTA					

Obrazac 2

SMJERNICE BUDUĆEG GAZDOVANJA	
Vrsta divljači	
Namjena uzgajališta	
Cilj lovnog gazdovanja	
Tehnologija uzgoja	
Odnos polova (m : ž)	
Gazdinska starost	
Dobna struktura	
Lovnoproduktivna površina (LPP)	
Bonitetni razred	
Broj divljači po jedinici površine	
Matični fond (MF)	
Koeficijent prirasta	
Prirast	
Gazdinski kapacitet (matični fond + prirast)	

Obrazac 5

TEHNIČKO UREĐENJE I PRATEĆI OBJEKTI												
Lovna godina	LOVNO-UZGOJNI I LOVNO-TEHNIČKI OBJEKTI											Napome-na
	Vrsta objekta	Jed. mjere	IZGRADNJA				ODRŽAVANJE					
			Plani rana	Ostva rena	Odstupanja		Plani rana	Ostva rena	Odstupanja			
	+	-			%	Objasloženje			+	-	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Obrazac 6

SUMARNI PRIKAZ PLANA I IZVRŠENJA PLANA PRIHRANE

Lovna godina		Vrsta hrane					Ukupno
		Zrnasta	Kabasta	Gomoljasta	So	Ostala	
	Planirano						
	Ostvareno						
	Planirano						
	Ostvareno						
	Planirano						
	Ostvareno						
	Planirano						
	Ostvareno						
	Planirano						
	Ostvareno						

Na osnovu člana 75 stav 5 Zakona o vodama („Službeni list RCG“, broj 27/07 i „Službeni list CG“ , br. 32/11 , 47/11 , 48/15 , 52/16 i 84/18), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva zdravlja i Ministarstva održivog razvoja i turizma, donijelo je

PRAVILNIK O NAČINU I ROKOVIMA UTVRĐIVANJA STATUSA PODZEMNIH VODA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način i rokovi utvrđivanja statusa podzemnih voda, način sprovođenja monitoringa hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda i mjere koje će se sprovoditi za poboljšanje statusa podzemnih voda.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **standard kvaliteta podzemne vode** je standard kvaliteta životne sredine izražen kao koncentracija određene zagađujuće supstance, grupe zagađujućih supstanci ili indikatora zagađivanja u podzemnoj vodi, koja se ne bi smjela premašiti kako bi se zaštitilo ljudsko zdravlje i životna sredina;

2) **granična vrijednost** je standard kvaliteta podzemne vode u skladu sa članom 5 ovog pravilnika;

3) **značajan i stalan uzlazni trend** je svaki statistički i za životnu sredinu značajan porast koncentracije zagađujuće supstance, grupe zagađujućih supstanci ili indikatora zagađivanja u podzemnoj vodi za koji je neophodan preokret trenda;

4) **unos zagađujućih supstanci u podzemnu vodu** je direktno ili indirektno unošenje u podzemnu vodu zagađujućih supstanci koje su rezultat ljudskih aktivnosti;

5) **prirodni nivo** je koncentracija supstance ili vrijednost indikatora u tijelu podzemne vode koja odgovara nikakvim ili vrlo malim antropogenim promjenama nenarušenih uslova;

6) **osnovni (nulti) nivo** je prosječna vrijednost mjerena u toku referentnih godina na osnovu programa monitoringa u skladu sa članom 83 Zakona o vodama ili u slučaju supstanci koje će se identifikovati poslije referentnih godina, tokom prvog perioda za koji će reprezentativni period podataka monitoringa biti raspoloživ;

7) **raspoložive zalihe podzemne vode** su dugoročni godišnji prosjek stepena ukupne obnove tijela podzemne vode, umanjen za dugoročni godišnji prosjek protoka koji je potreban za postizanje ciljeva ekološkog kvaliteta s njima povezanih površinskih voda, da bi se izbjeglo bilo kakvo značajnije umanjenje ekološkog stanja tih voda, kao i da bi se izbjegla bilo kakva značajnija šteta sa njima povezanim okolnim kopnenim ekosistemima;

8) **zona prihranjivanja** je područje iz kojeg voda teče u akvifer;

9) **dobar hemijski status podzemne vode** je hemijski status vodnog tijela podzemne vode u kojem se standardi kvaliteta i granične vrijednosti ne prekoračuju kai i uslovi iz člana 6 ovog pravilnika;

10) **zahvatanje** podzemne vode je količina podzemnih voda, koja se kroz bušotinu, drenažu ili neki drugi objekat ili uređaj zahvata iz akvifera;

11) **dobar kvantitativni status** je status gdje je nivo podzemne vode u vodnom tijelu podzemne vode takav da dugoročno prosječno godišnje zahvatanje ne prevazilazi raspoloživi resurs podzemne vode u skladu sa članom 14 ovog pravilnika;

12) **porozni akvifer** je akvifer u kojem dominira intergranularna (međuzrnasta) poroznost usljed kontakta između zrna stijene ili sedimenta;

13) **karstni akvifer** je akvifer u kojem dominira kavernoza, kanalska ili disoluciona poroznost, uz koju je brzina toka podzemne vode brža od brzine u ostatku akvifera;

14) **pukotinski akvifer** je akvifer u kojem dominira pukotinska poroznost u čvrstim stijenama, a može da dođe do kavernoze i intergranularne poroznosti;

15) **nisko propusni geološki slojevi** su slojevi koji imaju vrijednost koeficijenta propusnosti u području od 1×10^{-9} i $1 \times 10^{-7} \text{ ms}^{-1}$;

16) **vrlo nisko propusni geološki slojevi** su slojevi koji imaju vrijednost koeficijenta propusnosti manje od $1 \times 10^{-9} \text{ ms}^{-1}$;

17) **pesticidi** su sredstva za zaštitu bilja u skladu sa posebnim propisima;

18) **mjesto mjerenja** je mjesto uzorkovanja ili nadzora parametara za monitoring podzemnih voda (bunara, bušotina ili izvor podzemnih voda ili profil mjerenja vodotoka), u skladu sa programom monitoringa podzemnih voda;

19) **mreža mjesta mjerenja** su mjesta mjerenja povezane u sistem mjerenja, što omogućuje monitoring podzemnih voda;

20) **metoda analize** je niz postupaka, koji se koriste u mjerenju za pojedini parametar;

21) **granica detekcije** je vrijednost koncentracije iznad koje se može potvrditi da se određeni uzorak razlikuje od slijepa probe koja ne sadrži supstancu koja se ispituje;

22) **granica određivanja** je granica detekcije i koncentracije ispitivane supstance koja se može odrediti sa prihvatljivim nivoom tačnosti i preciznosti, koja se izračunava korišćenjem odgovarajućeg standarda ili uzorka i može se dobiti iz najniže kalibracione tačke na kalibracionoj krivoj, isključujući slijepu probu;

23) **nepouzdanost mjerenja** je ne-negativni parametar određen na bazi korišćenih informacija koji karakteriše disperziju izmjerenih vrijednosti;

24) **proširena mjerna nesigurnost rezultata mjerenja** je interval u kojem se može sa određenom statističkom vjerovatnoćom očekivati prava vrijednost mjerene veličine.

Utvrđivanje statusa podzemnih voda

Član 3

Status podzemnih voda određuje se na osnovu monitoringa hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda.

Ocjena kvantitativnog i hemijskog stanja vodnog tijela podzemnih voda vrši se u odnosu na:

1) kvantitativno stanje:

- nivo podzemne vode;
- količina podzemne vode;

2) hemijsko stanje:

- elektroprovodljivost, rastvoreni kiseonik, pH vrijednost;
- zagađujuće supstance: nitrati, amonijak, specifične zagađujuće supstance.

Ako vodna tijela podzemnih voda pokrivaju veliko geografsko područje ili su heterogena ili u različitim vrstama akvifera, mogu se podijeliti u manje reprezentativne djelove za određivanje kvantitativnog i hemijskog statusa.

Utvrđivanje hemijskog statusa podzemnih voda

Član 4

Hemijski status podzemnih voda utvrđuje se na osnovu sljedećih kriterijuma:

- prekoračenja standarda kvaliteta i graničnih vrijednosti,
- učinka prodora slane vode ili drugih prodora u vodno tijelo podzemne vode,

- koncentracije zagađujućih supstanci koje uzrokuju pogoršanje ekološkog i hemijskog statusa površinskih voda, koje su povezane s vodnim tijelom podzemne vode i utiču negativno na vodene i kopnene ekosisteme, koji su direktno zavisni od njih.

Hemijski status podzemnih voda određuje se na osnovu monitoringa stanja podzemnih voda i drugih uslova koji se odnose na ostvarivanje dobrog statusa podzemnih voda.

Postupak za određivanje graničnih vrijednosti i standardi kvaliteta

Član 5

Granične vrijednosti za zagađujuće supstance, grupe zagađujućih supstanci ili indikatora zagađivanja za podzemno vodno tijelo određuju se u skladu sa Prilogom 1.

Parametri hemijskog statusa, standardi kvaliteta i granične vrijednosti na osnovu kojih se određuje hemijski status podzemnog vodnog tijela, dati su u Prilogu 2.

Ako primjena standarda kvaliteta određenog vodnog tijela podzemne vode utiče na nepostizanje ciljeva iz člana 73 Zakona o vodama, smanjenje ekološkog i hemijskog statusa pridruženih vodnih tijela površinske vode, a koji bi ugrozili kopnene ekosisteme koji direktno zavise od datog vodnog tijela podzemne vode, utvrđuju se strožije granične vrijednosti.

Strožije granične vrijednosti iz stava 3 ovog člana primjenjuju se i na zaštitu voda u skladu sa članom 74c Zakona o vodama.

Dobar hemijski status

Član 6

Dobar hemijski status vodnog tijela podzemnih voda je stanje u kojem:

a) hemijski sastav podzemnih voda ne premašuje standarde kvaliteta i granične vrijednosti;

b) koncentraciju zagađujućih supstanci:

- ne pokazuje uticaje prodora slane vode, ili drugih prodora u vodno tijelo podzemnih voda;

- ne sprječava postizanje ciljeva zaštite životne sredine za površinske vode, koje su povezane s vodnim tijelom podzemne vode;

- ne uzrokuju značajno pogoršanje ekološkog ili hemijskog kvaliteta tih voda; i

- ne uzrokuju značajne štete kopnenim ekosistemima koji direktno zavise od podzemnih voda; i

c) promjene električne provodljivosti ne ukazuju na prodor slane vode ili neke druge prodore u podzemne vode.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vodno tijelo podzemnih voda ima dobar hemijski status, ako je standard kvaliteta ili granična vrijednost za podzemne vode prekoračena na jednoj ili više tačaka mjerenja, a odgovarajućim ispitivanjima sprovedenim u skladu sa Prilogom 3 dio B, utvrđeno je da:

- koncentracije zagađujućih supstanci koje premašuju standarde kvaliteta ili granične vrijednosti podzemnih voda značajno ne ugrožavaju životnu sredinu, uzimajući u obzir u kom obimu je vodno tijelo podzemne vode pod uticajem zagađenja;

- su ostali uslovi za dobar hemijski status podzemnih voda iz stava 1 ovog člana ispunjeni;

- je spriječeno pogoršanje kvaliteta vodnog tijela podzemnih voda koja su značajna za zahvatanje podzemnih voda za potrebe snabdijevanja vodom; i

- zagađenje značajno ne pogoršava sposobnost korišćenja vodnog tijela podzemnih voda za ljudsku upotrebu.

Ako se za vodno tijelo podzemnih voda ocjeni da ima dobar hemijski status iz stava 1 ovog člana sprovode se mjere da se zaštite vodeni i kopneni ekosistemi i vodna tijela podzemnih voda za ljudsku upotrebu, koji su zavisni od dijela vodnog tijela podzemnih voda, na kojem se nalazi jedna ili više tački mjerenja sa prekoračenim standardom kvaliteta ili graničnim vrijednostima.

Vodno tijelo podzemne vode ima loš hemijski status, ako ne ispunjava uslove iz st. 1 i 2 ovog člana.

Postupak za utvrđivanje hemijskog statusa

Član 7

Utvrđivanje hemijskog statusa vodnih tijela podzemnih voda vrši se izračunavanjem godišnje aritmetičke sredine za sve parametre na mjernim tačkama.

Način izračunavanja godišnje aritmetičke sredine za određivanje hemijskog statusa dat je u Prilogu 3 dio A.

Izuzeci u određivanju hemijskog statusa

Član 8

Hemijski status vodnog tijela podzemnih voda ne određuje se za:

- vodna tijela kod kojih se povišeni nivo podzemnih voda prirodnog nivoa pojavljuje zbog prirodnih hidro-geoloških uslova, a ne kao posljedica zagađenja; i
- vodna tijela podzemnih voda kod koji može doći do promjene smjera toka usljed promjena nivoa podzemnih voda gdje te promjene mogu biti povremene ili neprekidne u prostorno ograničenom području, pri čemu te promjene ne izazivaju prodor slanah ili drugih voda i ne pokazuju na stalnu i jasno određenu tendenciju pravca toka pod antropogenim uticajem koja se može javiti pri takvim prodorima.

Znatno i trajno rastući trendovi zagađenja

Član 9

Za vodna tijela ili grupe vodnih tijela podzemnih voda utvrđuju se znatni i trajno rastući trendovi u koncentraciji zagađujućih supstanci, grupi zagađujućih supstanci ili indikatora zagađivanja i utvrđuje se polazna tačaka za promjenu trendova u skladu sa Prilogom 4.

Za utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova zagađenja koriste se podaci o uticaju ljudskih aktivnosti dobijeni nadzornim i istraživačkim monitoringom podzemnih voda.

Znatni i trajno rastući trendovi zagađenja utvrđuju se za pojedina mjesta mjerenja i ukupna vodna tijela podzemnih voda u skladu sa Prilogom 4.

Utvrđivanje polaznih tačaka

Član 10

Polazna tačka za primjenu mjera kod znatnih i trajno rastućih trendova nastaje kada koncentracija zagađujućih supstanci dostigne 75 % vrijednosti parametara za standard kvaliteta vodnog tijela podzemne vode i granične vrijednosti u skladu sa Prilogom 2, osim ako:

- a) se zahtjeva ranija polazna tačka, kako bi se poboljšao trend, spriječilo svako pogoršanje kvaliteta vodnog tijela podzemne vode koje znatno utiče na životnu sredinu na najekonomičniji način ili ublaži koliko je to moguće;
- b) je opravdana drugačija polazna tačka, ako granica detekcije ne dopušta utvrđivanje prisutnosti trenda u visini od 75% vrijednosti parametara; ili

c) je stepen povećanja trenda reverzibilnosti trenda takav da bi kasnija polazna tačka za mjere za promjenu trenda još uvijek omogućila mjere za najekonomičnije sprječavanje svakog pogoršanja kvaliteta vodnog tijela podzemne vode koje znatno utiče na životnu sredinu, ili barem njegovo ublažavanje koliko god je to moguće, a ta kasnija polazna tačka ne smije uzrokovati eventualno kašnjenje u odnosu na krajni rok za postizanje ciljeva zaštite životne sredine.

Utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova zagađenja

Član 11

Znatni i trajno rastući trendovi zagađenja određuju se u skladu sa parametrima iz Priloga 2.

Znatne i trajno rastuće trendovi zagađenja određuju se godišnjim izvještajem o stanju kvaliteta voda.

Polazna tačka za pripremu programa mjera utvrđuje se planom upravljanja vodama.

Utvrđene polazne tačke se ne mijenjaju za razdoblje od šest godina, za koje se donosi Plan upravljanja vodama.

Utvrđivanje kvantitativnog statusa podzemnih voda

Član 12

Kvantitativni status podzemnih voda utvrđuje se na osnovu :

- rezultata modeliranja vodnog bilansa;
- vrednovanja rezultata mjerenja parametara kvantitativnog statusa podzemnih voda u bušotinama ili bunarima za vodna tijela podzemne vode sa preovladavajućim poroznim akviferima;
- vrednovanja rezultata mjerenja parametara kvantitativnog statusa podzemnih voda na izvorima ili na referentnim presjecima vodotoka sa dominantnim pukotinskim ili karstnim akviferima;
- podataka o vezi između podzemnih voda i površinskih voda i kopnenih ekosistema zavisnih od podzemnih voda;
- podataka o prodorima slane vode i ostalim prodorima;
- podataka o zahvatanju vode i vještačkog obogaćivanja akvifera.

Parametri kvantitativnog statusa podzemne vode

Član 13

Osnovni parametar na osnovu kojeg se utvrđuje kvantitativni status podzemnih voda je nivo podzemne vode, koji se u skladu sa dominantnim tipom akvifera, utvrđuje direktno ili indirektno, na osnovu komplementarnih parametara:

- protoka izvora;
- protoka rijeka;
- nivoa površinske vode;
- promjene smjera i brzine toka podzemnih voda;
- količine vode koja se zahvata;
- količine vode za vještačko obogaćivanje i dreniranje akvifera;
- količine padavina, infiltracija i isparavanja;
- temperature vode;
- specifične elektroprovodljivosti i ostalih parametara za utvrđivanje prodora slane vode ili drugih prodora.

Dobar kvantitativni status

Član 14

Dobar kvantitativan status podzemne vode je status u kojem:

- a) nivo ili količina podzemnih voda u vodnom tijelu je takav da količina koja se zahvata ne prekoračuje raspoloživu količinu podzemnih voda tokom perioda; i
- b) nivo ili količina podzemnih voda se ne mijenja zbog ljudske intervencije, kako bi:
 - se spriječilo ostvarivanje ciljeva zaštite životne sredine za površinske vode, koje su povezane sa vodnim tijelima podzemnih voda;
 - došlo do relevantnog pogoršanja površinskih voda, koje su povezane sa tijelom podzemne vode; ili
 - došlo do relevantne štete kopnenih ekosistema, direktno zavisnih od podzemnih voda.

Ljudska aktivnost može uticati na promjene nivoa podzemnih voda, na način da se povremeno mijenja protok podzemne vode ili trajno promijeni protok na ograničenom prostoru, ali to ne smije dovesti do prodora slane vode ili drugih prodora i ne smije dovesti do trajnog i jasno izraženog trenda promjene protoka, zbog kojeg bi do takvih prodora moglo doći kasnije.

Vodno tijelo podzemnih voda ima loš kvantitativni status, ako ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Postupak za određivanje kvantitativnog statusa

Član 15

Ispunjavanje uslova za dobar kvantitativni status na osnovu člana 14 stav 1 tačka a) ovog pravilnika utvrđuje se u skladu sa Prilogom 5, a za podzemne vode sa preovladavajućim:

- poroznim (intergranularnim) akviferom, koristi se metoda procjene trendova u nivou podzemnih voda i metoda vrednovanja raspoloživih količina podzemne vode;
- pukotinskim i karstnim akviferima, koristi se metoda procjene trendova isticanja i metoda vrednovanja raspoloživih količina podzemnih voda.

Ispunjavanje ostalih uslova za dobar kvantitativni status na osnovu člana 14 stav 1 tačka b) ovog pravilnika utvrđuju se u skladu sa Prilogom 5.

Ako se vodno tijelo podzemne vode dijeli u skladu sa članom 3 stav 3 ovog pravilnika, kvantitativni status se određuje za svaki dio vodnog tijela podzemne vode.

Ukupno vodno tijelo podzemnih voda ima loš status kada je status pojedinog dijela vodnog tijela loš, ako su rezultati karakteristični za cijelo vodno tijelo podzemne vode.

Kriterijumi za određivanje kvantitativnog statusa

Član 16

Vodno tijelo podzemne vode sa preovladavajućim poroznim akviferima ispunjava uslove iz člana 14 stav 1 tačka a) ovog pravilnika, ako:

- je na više od 75% mjernih mjesta u vodnom tijelu podzemne vode prosjek srednjih godišnjih nivoa podzemnih voda veći od početnog kritičnog nivoa procijenjenog na osnovu tromjesečnog minimalnog nivoa podzemnih voda;
- je na više od 75% mjernih mjesta prognozirani prosjek srednjih godišnjih nivoa podzemnih voda veći od početnog kritičnog nivoa; i
- su zahvatanja vode u relevantnom periodu manja od raspoloživih količina podzemnih voda.

Izuzetno od stava 1 alineja 1 ovog člana, vodno tijelo podzemnih voda sa preovladavajućim poroznim akviferima zadovoljava kriterijume iz člana 14 stav 1 tačka a) ovog pravilnika i ako je na više od 25% mjernih mjesta u vodnom tijelu podzemne vode

vidljiv trend smanjenja srednjeg godišnjeg nivoa vode podzemnih voda, ako se sa dodatnim istraživanjem utvrdi da ne postoji rizik za postizanje ciljeva zaštite životne sredine.

Vodno tijelo podzemne vode sa dominantnim pukotinskim i karstnim akviferima ispunjava uslove iz člana 14 stav 1 tačka a) ovog pravilnika, ako količina koja se zahvata ne prekoračuje raspoloživu količinu podzemnih voda tokom relevantnog perioda, a na tačkama mjerenja na izvorima ili u referentnim dijelovima vodotoka zbog zahvatanja vode nije vidljiv trend smanjenja malih mjesečnih i godišnjih tokova.

Prekomjerno opterećenje vodnih tijela podzemnih voda

Član 17

Vodno tijelo podzemnih voda ili grupa vodnih tijela podzemnih voda pretjerano je opterećena ako:

- ima loš hemijski status;
- je utvrđen značajan i stalno rastući trend zagađenja; ili
- ima loš kvantitativni status.

Trendovi koji predstavljaju značajan rizik štete po kvalitet akvatičnih ili kopnenih ekosistema, po ljudsko zdravlje ili po sadašnjem ili potencijalnom korišćenju akvatične životne sredine, treba da se poboljšaju sprovođenjem mjera u skladu sa članom 32 Zakona o vodama kako bi progresivno smanjili zagađivanje i spriječili pogoršanje statusa podzemne vode.

Prestanak sprovođenja mjera

Član 18

Sprovođenje mjera za poboljšanje statusa podzemnih voda prestaje kada ne postoji rizik prekomjernog opterećenja i na rezultatima monitoringa se utvrdi da vodno tijelo podzemne vode ispunjava uslove dobrog hemijskog i kvantitativnog statusa.

Izuzeci kod utvrđivanja mjera

Član 19

Mjere za sprječavanje ili ograničavanje unošenja zagađujućih supstanci u podzemne vode neće se sprovoditi:

- zbog ispuštanja zagađujućih supstanci u malim količinama i koncentracijama, da ne predstavljaju opasnost od pogoršanja kvaliteta podzemnih voda sada i u budućnosti;
- zbog nesreća ili izuzetnih okolnosti prirodnog uzroka koje se nisu mogle razumno predvidjeti, izbjeći ili ublažiti;
- zbog vještačkog prihranjivanja vodnih tijela podzemne vode;
- zbog intervencija u površinske vode, čak i ako su sprovedene na međunarodnom nivou, posebno za ublažavanje posljedica poplava i suša ili upravljanje vodama i plovnim putevima, uključujući bagerovanje, premještanje i taloženje sedimenata u površinskim vodama koje se sprovode u skladu sa propisima koji uređuju upravljanje vodama i zaštitu životne sredine, ako intervencije ne utiču na podzemne vode:
 - koje mogu povećati rizik za ljudsko zdravlje ili kvalitet životne sredine kao cjeline;
 - za uklanjanje zagađivača iz zagađenog tla ili podzemlja ili drugog nadzora nad njihovom infiltracijom u tlo i podzemlje, koje su nesrazmjerno skupi.

Za vodna tijela iz stava 1 ovog člana gdje se ne sprovode mjere, sprovodi se monitoring statusa ili drugi odgovarajući nadzor.

Monitoring statusa podzemnih voda

Član 20

Status podzemnih voda utvrđuje se monitoringom koji obuhvata:

- prikupljanje i upravljanje podacima o mjestima mjerenja;
- uspostavljanje i održavanje mreže mjesta mjerenja;
- sprovođenje mjerenja i uzorkovanja na mjestima mjerenja;
- osnovnu obradu podataka i upravljanje bazama podataka;
- utvrđivanje hemijskog i kvantitativnog statusa;
- obavještenja nadležnih institucija o prekoračenju standarda kvaliteta i graničnih vrijednosti;

Monitoring podzemnih voda uključuje monitoring hemijskog statusa i monitoring kvantitativnog statusa.

Monitoring iz stava 1 ovog člana sprovodi se na osnovu programa monitoringa.

Program iz stava 3 ovog člana sastoji se od nadzornog i operativnog monitoringa i sadrži: spisak vodnih tijela podzemnih voda za koje se određuje hemijski i kvantitativni status; popis vodnih tijela površinskih voda koje prirodno ili vještački prihranjuju akvifer; mjesta mjerenja za monitoring hemijskog i kvantitativnog statusa i njihovo određivanje u nacionalnom koordinatnom sistemu; određivanje dubine uzorkovanja i opis prethodnog crpljenja, tehnike i opreme za uzorkovanje; godišnji plan učestalosti uzorkovanja i opseg analiza parametara hemijskog statusa; definisanje metode uzorkovanja i analitičkih metoda parametara hemijskog statusa; opis konceptualnog modela vodnih tijela podzemnih voda za koje se utvrđuje kvantitativni status; popis vodnih tijela površinskih voda koja su važna za utvrđivanje kvantitativnog statusa podzemnih voda; izbor i opis parametara monitoringa kvantitativnog statusa; obradu i arhiviranje podataka; godišnji plan učestalosti mjerenja parametara kvantitativnog statusa; i definisanje metoda i načina mjerenja kvantitativnog statusa.

Program iz stava 3 ovog člana donosi se najmanje mjesec dana prije početka perioda monitoringa podzemnih voda na koji se odnosi i objavljuje se na internetskoj stranici organa uprave nadležnog za upravljanje vodama.

Mreža monitoringa

Član 21

Uspostavljanje mreže mjesta mjerenja i uzorkovanja podzemnih voda obuhvata:

- projektovanje, građenje i održavanje mjesta mjerenja za određivanje hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda,
- pružanje tehničkih mogućnosti za izradu mjerenja i uzimanje uzoraka na mjestima mjerenja; i
- opremanje mjesta mjerenja sa uređajima za prikupljanje i prenos podataka, ako je to potrebno.

Vrste monitoringa hemijskog statusa

Član 22

Hemijski status podzemnih voda određuje se na osnovu nadzornog i operativnog monitoringa.

Nadzorni monitoring hemijskog statusa sprovodi se jednu godinu za svako mjesto mjerenja za period važenja plana upravljanja vodama rječnog sliva, tako da je na osnovu rezultata monitoringa moguće:

- ocijeniti dosadašnji uticaj ljudskih aktivnosti na status podzemnih voda;
- utvrditi dugoročne fizičke promjene i dugoročne promjene uzrokovane ljudskim aktivnostima; i

- planirati dalji program monitoringa statusa podzemnih voda.

Operativni monitoring hemijskog statusa sprovodi se tokom važenja plana upravljanja vodama rječnog sliva, tako da je na osnovu rezultata monitoringa moguće:

- utvrditi hemijski status vodnih tijela ili grupe vodnih tijela podzemnih voda za koja postoji rizik da neće postići ciljeve za podzemne vode i
- identifikovati značajan i stalan uzlazni trend zagađenja uzrokovanog ljudskim aktivnostima.

Određivanje mjesta mjerenja

Član 23

Mjesta mjerenja treba da budu određena tako da se omogućava koherentan i sveobuhvatan pregled hemijskog statusa podzemnih voda u vodnom području i rječnom slivu ili podslivu i da se otkrije nastanak dugoročnih uzlaznih trendova zagađujućih supstanci uzrokovanih ljudskim aktivnostima.

Monitoring hemijskog statusa podzemnih voda

Član 24

Monitoring hemijskog statusa podzemnih voda obuhvata:

- utvrđivanje promjena na mjestu mjerenja, u zavistosti od statusa, dokumentovano u mjestu mjerenja za pojedino vodno tijelo podzemne vode;
- prethodno crpljenje vode iz bunara i oglednih bušotina;
- mjerenje na mjestima mjerenja;
- mjerenje nivoa podzemnih voda na mjestu mjerenja;
- ocjenu protoka vode ako je mjesto mjerenja izvor podzemne vode;
- mjerenje terenskih fizičko-hemijskih parametara;
- uzorkovanje podzemnih voda;
- hemijsku stabilizaciju i transport uzoraka;
- prijem i skladištenje uzoraka u laboratoriji;
- pripremu uzoraka u laboratoriji i analize; i
- kontrolu rezultata.

Monitoring hemijskog statusa u vodnom tijelu površinske vode koja vještački ili prirodno prihranjuje akvifer obuhvata:

- mjerenje terenskih fizičko-hemijskih parametara na mjestu mjerenja;
- uzorkovanje površinske vode;
- hemijsku stabilizaciju i transport uzoraka;
- prijem i skladištenje uzoraka u laboratoriji;
- pripremu uzoraka u laboratoriji i analizu uzoraka površinske vode;
- kontrolu rezultata.

Parametri za koje se vrše mjerenja

Član 25

Monitoring hemijskog statusa vrši se za sljedeće parametre:

- fizičko-hemijske parametre: temperatura vode, mutnoća vode, pH, rastvoreni kiseonik, elektroprovodljivost, nitrati i amonijak;
- parametre hemijskog statusa; i
- ostale parametre koji su relevantni za određivanje prirodne varijacije u kvalitetu podzemnih voda i promjena koje su uzrokovane ljudskim aktivnostima.

Učestalost i mjesta mjerenja

Član 26

Učestalost mjerenja parametara monitoringa hemijskog statusa određuje se u obimu da se otkriju uticaji relevantnih pritisaka i da su rezultati mjerenja karakteristični za hemijski status podzemnih voda tokom hidrološke godine, u kojoj se:

- nadzorni monitoring hemijskog statusa vrši najmanje jednu godinu u razdoblju od šest godina, tako da se mjerenja sprovode u pravilnim intervalima najmanje dva puta godišnje;
- operativni monitoring hemijskog statusa sprovodi tokom perioda važenja plana upravljanja vodama rječnog sliva u intervalima dovoljnim za otkrivanje uticaja relevantnih pritisaka, a najmanje dva puta godišnje.

Učestalost mjerenja parametara monitoringa hemijskog statusa određuje se programom monitoringa podzemnih voda.

Uzorkovanje i analitičke metode

Član 27

Za analizu uzoraka koriste se analitičke metode, uključujući laboratorijske, terenske i on-line metode koje:

- se provjeravaju i dokumentuju u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17025:2011 ili u skladu sa drugim ekvivalentnim međunarodno priznatim standardima koji određuju generalne kompetencije testnih i kalibracijskih laboratorija; i
- zadovoljavaju minimalne kriterijume vršenja analitičkih metoda.

Procedura za uzorkovanje, transport i skladištenje uzoraka podzemnih voda sprovodi se u skladu sa standardima MEST EN ISO 5667-11, MEST EN ISO 5667-06 i MEST EN ISO 5667-03.

Minimalni kriterijumi za analitičke metode

Član 28

Minimalni kriterijumi za analitičke metode zasnivaju se na mjernoj nesigurnosti od 50 % ili manje ($k = 2$) koja je procijenjena na nivou odgovarajućih standarda kvaliteta i graničnih vrijednosti, i na granici detekcije koja iznosi 30% od vrijednosti relevantnih standarda kvaliteta ili vrijednosti praga ili manje.

Ako za pojedini parametar standard kvaliteta ili granična vrijednost nisu dostupni ili ako ne postoje analitičke metode koje zadovoljavaju minimalne kriterijume uspješnosti iz stava 1 ovog člana, koriste se najbolje raspoložive tehnike koje ne prouzrokuju pretjerane troškove.

Kontrola i osiguranje kvaliteta hemijskog statusa podzemnih voda

Član 29

Uzorkovanje i analizu parametara hemijskog statusa u postupku monitoringa hemijskog statusa podzemnih voda vrši akreditovana laboratorija:

- 1) u skladu sa MEST EN ISO/IEC 17025:2011 ili drugim ekvivalentnim standardima prihvaćenim na međunarodnom nivou;
- 2) ako dokaže osposobljenost za analizu parametara hemijskog statusa putem:
 - a) učeštvovanja u programima provjere kvaliteta analitičkih metoda u skladu sa članom 31 stav 2 ovog pravilnika za parametre hemijskog statusa; i
 - b) analize dostupnih referentnih materijala koji su reprezentativni za prikupljene uzorke, koji sadrže odgovarajuće nivoe koncentracije u odnosu na relevantne standarde zaštite životne sredine.

Provjeru kvaliteta rada laboratorija iz stava 1 tačka 2 podtačka a) ovog člana organizuju akreditovane organizacije ili međunarodno ili nacionalno priznate organizacije

koje ispunjavaju zahtjeve standarda MEST EN ISO/IEC 17043:2017 ili drugih ekvivalentnih standarda prihvaćenih na međunarodnom nivou.

Rezultati učestvovanja u provjeri kvaliteta vrednuju se u skladu sa smjernicama MEST EN ISO/IEC 17043:2017, standardom MEST ISO 13528:2017 ili drugim ekvivalentnim standardima prihvaćenim na međunarodnom nivou.

Monitoring kvantitativnog statusa podzemnih voda

Član 30

Monitoring kvantitativnog statusa sprovodi se za period važenja plana upravljanja vodama rječnog sliva za praćenje nivoa i količina podzemnih voda kako bi se utvrdio kvantitativni status vodnih tijela ili grupa vodnih tijela podzemnih voda.

Monitoring kvantitativnog statusa može da obuhvata i dodatna mjerenja parametara kvantitativnog statusa podzemne vode, koja se izvode najmanje jednom tokom perioda važenja plana upravljanja vodama rječnog sliva, tako da je moguće:

- utvrditi dugoročne promjene u prihranjivanju,
- ocijeniti uticaj ljudskih aktivnosti na status podzemnih voda.

Na vodnim tijelima podzemnih voda sa značajnim protokom podzemnih voda preko državne granice treba uspostaviti mjesta mjerenja za određivanje smjera i brzine toka podzemnih voda.

Parametri za koje se vrši monitoring kvantitativnog statusa

Član 31

Osnovni parametar monitoringa kvantitativnog statusa je režim nivoa podzemne vode koji se u zavisnosti od karakteristike akvifera određuje direktno ili indirektno na osnovu sljedećih komplementarnih parametara:

- protoka izvora;
- protoka rijeka;
- nivoa površinske vode;
- promjene smjera i brzine toka podzemnih voda;
- količine zahvaćene vode;
- količine vode za vještačko prihranjivanje i oticanje akvifera;
- taloženja, infiltracije i isparavanja;
- temperature vode; i
- specifične elektroprovodljivosti i ostalih parametara.

Učestalost monitoringa kvantitativnog statusa

Član 32

Učestalost monitoringa kvantitativnog statusa određuje se tako da:

- je moguće utvrditi kvantitativni status za svako vodno tijelo ili grupu vodnih tijela podzemnih voda, uzimajući u obzir kratkoročne i dugoročne varijacije u prihranjivanju i uticaj zahvatanja ili prihranjivanja na nivo podzemnih voda.

- se na vodnim tijelima podzemnih voda sa značajnim protokom podzemnih voda preko državne granice može procijeniti smjer i brzina toka podzemnih voda preko granice.

Monitoring nivoa vode sprovodi se najmanje jednom mjesečno, a monitoring protoka najmanje četiri puta godišnje.

Učestalost monitoringa kvantitativnog statusa određuje se programom monitoringa podzemnih voda.

Kontrola i osiguranje kvaliteta kvantitativnog statusa podzemnih voda

Član 33

Mjerenje parametara kvantitativnog statusa u postupku monitoringa kvantitativnog statusa podzemnih voda vrši akreditovana laboratorija u skladu sa ISO 4373:1995, ISO 2537:1988, ISO ITS 15769:2000 ili drugim ekvivalentnim standardima prihvaćenim na međunarodnom nivou.

Izveštaj o monitoringu

Član 34

Izveštaj o monitoringu statusa i promjenama kvaliteta i kvantiteta voda sadrži:

a) izvještaj o hemijskom statusu podzemnih voda, koji sadrži najmanje:

- učestalost i obim mjerenja i analizu;
- mjesta mjerenja i postupak uzimanja uzoraka, metode uzorkovanja i analize ;
- i
- evaluaciju rezultata analiza uzoraka i procjene hemijskog statusa podzemnih voda i utvrđenih znatnih i trajno rastućih trendova.
- učestalost i obim mjerenja,
- mjesto, vrijeme i način mjerenja,
- vrednovanje podataka monitoringa kvantitativnog statusa,
- upotrebljeni prethodni, sadašnji i budući period, na kojima se bazira vrednovanje podataka monitoringa kvantitativnog statusa,
- evaluaciju smjera i brzine protoka podzemnih voda preko državne granice na zajedničkim vodnim tijelima za značajne protoke podzemnih voda preko državne granice.

Prikaz statusa podzemnih voda

Član 35

Hemijski i kvantitativni status podzemne vode prikazuju se na karti za svako vodno tijelo ili grupu vodnih tijela podzemnih voda sa mjernim mjestima.

Hemijski status vodnog tijela ili grupe vodnih tijela podzemnih voda prikazuje se na karti, tako da je:

- dobar status označen zelenom bojom;
- loš status označen crvenom bojom.

Crna tačka na karti označava podzemnu vodu gdje postoji stalan i trajno rastući trend zagađenja zbog uticaja ljudskih aktivnosti.

Obrnuti znatan i trajno rastući trend označava se plavom tačkom, uzimajući u obzir podatke monitoringa statusa voda, a na karti se označavaju i sva mjesta mjerenja na kojima su prekoračeni standardi kvaliteta podzemnih voda ili granične vrijednosti specifičnih zagađujućih supstanci prema potrebi.

Kvantitativni status vodnih tijela ili grupa podzemnih voda prikazuje se na karti, tako da se:

- dobar status označava zelenom bojom,
- loš status označava crvenom bojom.

Izveštaj o statusu podzemnih voda

Član 36

Izveštaj o statusu podzemnih voda sačinjava se svake godine do 30. juna tekuće za prethodnu godinu i objavljuje se na internet stranici organa uprave nadležnog za upravljanje vodama.

Prilozi
Član 37

Prilozi od 1 do 5 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu
Član 38

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 327-92/19-8
Podgorica, 17. jula 2019.godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.,

PRILOG 1

GRANIČNE VRIJEDNOSTI

Dio A: Određivanje graničnih vrijednosti zagađujućih supstanci

a) Značaj određivanja

1. Granične vrijednosti podzemnih voda za dobar hemijski status određuju se radi zaštite vodnog tijela podzemne vode, posebno uzimajući u obzir njegov uticaj i međusobnu povezanost sa povezanim površinskim vodama i od njih zavisnih kopnenih ekosistema i močvara, i između ostalog, uzimaju u obzir saznanja o toksičnosti za ljude i toksičnosti za životnu sredinu.
2. Granične vrijednosti mogu se utvrditi na nacionalnom nivou, na nivou vodnog područja ili dijela međunarodnog vodnog područja koje je dio državnog područja, ili na nivou vodnih tijela ili grupe vodnih tijela podzemne vode.
3. Za vodno tijelo ili grupu vodnih tijela podzemne vode koje se proteže izvan granica države, granične vrijednosti utvrđuju se u saradnji sa graničnom državom.
4. Granične vrijednosti utvrđuju se za sve zagađujuće supstance ili indikatore zagađivanja za koje prema početnoj procjeni stanja, postoji opasnost da podzemno vodno tijelo neće postići dobar hemijski status.
5. Granične vrijednosti utvrđuju se tako da u slučaju da rezultati monitoringa na reprezentativnom mjestu prelaze granične vrijednosti, što ukazuje na rizik da nije zadovoljen jedan ili više uslova za dobar hemijski status podzemne vode na osnovu člana 6 stav 2 ovog pravilnika.

b) Smjernice za utvrđivanje graničnih vrijednosti

1. Određivanje graničnih vrijednosti bazira na:
 - a. stepenu interakcije između podzemne vode i povezanih vodnih ekosistema i od njih zavisnih kopnenih ekosistema;
 - b. ugroženosti stvarnih ili potencijalnih legitimnih upotreba ili funkcija podzemne vode;

- c. svim zagađujućim supstancama na osnovu kojih se za vodna tijela podzemne vode utvrđuje da postoji rizik, uzimajući u obzir minimalan popis određen u dijelu B ovog priloga;
 - d. hidrogeološkim karakteristikama uključujući informacije o prirodnim nivoima i bilansu voda.
2. Pri određivanju graničnih vrijednosti trebalo bi uzeti u obzir i porijeklo zagađujućih supstanci, njihovo moguće prirodno pojavljivanje, toksičnost i sklonost disperziji, postojanost i bioakumulacijski potencijal;
3. Kad god se zbog prirodnih hidrogeoloških uzroka javljaju povišeni prirodni nivoi supstanci ili jona ili njihovih indikatora, ti prirodni nivoi u relevantnom vodnom tijelu podzemne vode uzimaju se u obzir pri utvrđivanju graničnih vrijednosti.
4. Utvrđivanje prirodnih vrijednosti obuhvata:
 - a. utvrđivanje prirodnih nivoa mora se zasnivati na određivanju karakteristika vodnih tijela podzemne vode u skladu sa članom 83a Zakona o vodama kao i na monitoringu podzemnih voda u skladu sa članom 83 Zakona o vodama. Programom monitoriga prilikom tumačenja podataka mora se uzeti u obzir činjenica da se uslovi toka i hemija podzemnih voda razlikuju horizontalno i vertikalno;
 - b. ako su dostupni samo ograničeni podaci o monitoringu, treba prikupiti još podataka, a u međuvremenu treba utvrditi granične vrijednosti na osnovu tih ograničenih podataka o monitoringu i to, ako je to prikladno, upotrebom pojednostavljenog pristupa sa podskupom uzoraka za koje pokazatelji ne ukazuju na uticaj ljudskih aktivnosti. Treba uzeti u obzir i informacije o geohemijskim prelazima i procesima ako su dostupne;
 - c. ako je dostupna nedovoljna količina podataka o monitoringu podzemnih voda, ako je malo informacija o geohemijskim prelazima i procesima, treba prikupiti više podataka i informacija i u međuvremenu procijeniti prirodne nivoe i to, kad je to prikladno, na osnovu referentnih statističkih rezultata za istu vrstu akvifera na drugim područjima za koja je dostupno dovoljno podataka o monitoringu.
5. Određivanje graničnih vrijednosti trebalo bi da bude podržano mehanizmom kontrole za prikupljene podatke, koji se zasnivaju na evaluaciji kvaliteta podataka, analitičkim razmatranjima i prirodnim nivoima za supstance koje se mogu javiti prirodno i kao posljedica ljudskih aktivnosti.

Dio B: Minimalan popis zagađujućih supstanci i njihovih indikatora koje treba uzeti u obzir pri utvrđivanju graničnih vrijednosti

1. Supstance, joni ili indikatori koji se mogu pojaviti prirodno i/ili kao posljedica ljudske aktivnosti: arsen, kadmijum, olovo, živa, amonijak, hlor, sulfat, nitriti, ukupni fosfor ili fosfati;
2. Sintetičke supstance proizvedene od strane ljudi: trihloroetilen i tetrahloroetilen i
3. Parametri koji ukazuju na slane ili druge prodore: elektroprovodljivost, sa time, da se za granične vrijednosti koncentracije soli, kao rezultat ljudskih aktivnosti, utvrđuju granične vrijednosti sulfata i hlorida ili provodljivosti.

STANDARDI KVALITETA I GRANIČNE VRIJEDNOSTI PODZEMNE VODE

Parametar	Mjerna jedinica	Prosječna godišnja koncentracija (PGK)
nitriti	mg/l NO ₃	50 mg/l
aktivne supstance u pesticidima*	µg/l	0,1 pojedinačno 0,5 ukupno**

Tabela 1: Parametri za koje su određeni standardi kvaliteta

* pesticid označava sredstva za zaštitu bilja i biocide u skladu s propisima o dopuštenim aktivnim supstancama u njima

** ukupno označava sumu svih pojedinačnih pesticida izmjerenih u monitoringu, uključujući njihove odgovarajuće metabolite i produkte razgradnje i reakcija

1. Relevantni degradacijski produkti su relevantni produkti razgradnje pesticida u skladu s propisima koji uređuju registraciju i stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište.
2. Granična vrijednost se odnosi na svaki pojedini pesticid. Za aldrin, dieldrin, heptahlor i heptahlor epoksid standard kvaliteta 0.030 mg / l.
3. Ukupno pesticidi znači zbroj svih pojedinačnih pesticida utvrđenih kvalitativno i kvantitativno u postupku monitoringa, uključujući njihove relevantne metabolite, degradacijske i reakcijske produkte. Rezultati primjene standarda kvaliteta za pesticide na način određen ovim pravilnikom ne smiju uticati na rezultate postupaka za procjenu rizika u skladu s propisima kojim se uređuju biocidni proizvodi i sredstva za zaštitu bilja.

Tabela 2: Parametri za koje su određene granične vrijednosti

Parametar	Jedinica	Standard kvaliteta
Dihlormetan	µg/l	2
Tetrahlormetan	µg/l	2
1,2-Dihloreten	µg/l	3
1,1-Dihloreten	µg/l	2
Trihloreten	µg/l	2
Tetrahloreten	µg/l	2
Suma lako isparljivih alifatičnih halogenih ugljovodonika ⁴	µg/l	10

⁴ Trihlormetan, tribrommetan, bromdihlormetan, dibromhlormetan, difluorhlormetan, dihlormetan, tetrahlormetan, trihlorfluormetan, 1,1-dihloreten, 1,2-dihloreten, trihloreten, tetrahloreten, 1,1-dihloreten, 1,2-dihloreten, 1,1,1-trihloreten, 1,1,2-trihloreten, 1,1,2,2-tetrahloreten.

UTVRĐIVANJE HEMIJSKOG STATUSA PODZEMNIH VODA

Dio A: Izračunavanje godišnje aritmetičke sredine

- a) Na svim mjernim tačkama se za sve parametre izračunava godišnja aritmetička sredina (AS).

b) Kada je izmjerena vrijednost parametra hemijskog statusa ispod granice određivanja za izračunavanje godišnje aritmetičke sredine (AS) rezultati mjerenja se određuju kao polovina vrijednosti granice određivanja.

c) Kada je izračunata godišnja aritmetička sredina (AS) mjerenih rezultata iz prethodne tačke ispod granice određivanja, takva aritmetička sredina (AS) označava se sa nazivom „ispod granice detekcije”.

d) Pravilo iz tačke b) Dijela A ovog Priloga ne primjenjuje se na parametrima hemijskog statusa, koji su zbir grupe supstanci, uključujući relevantne metabolite, degradacijske i reakcijske produkte. U takvim slučajevima, vrijednost rezultata koji su ispod granice određivanja za svaku supstancu je definisana kao nula.

Dio B: Proces sprovođenja istraživanja

1. U sprovođenju istraživanja na osnovu člana 6, stav 2 ovog pravilnika treba uzeti u obzir:
 - a) podatke prikupljene u sklopu karakterizacije, uključujući početno i dalje definisanje i pregled uticaja ljudskih aktivnosti na podzemne vode,
 - b) rezultate monitoringa hemijskog statusa podzemnih voda,
 - c) ostale informacije, uključujući upoređenje godišnje aritmetičke srednje vrijednosti parametara podzemnih voda na svakoj mornoj tački mjerenja sa standardima kvaliteta i graničnih vrijednosti podzemnih voda za ove parametre, i
 - d) reprezentativnosti tačke mjerenja, uzimajući u obzir uticaje i intervencije u vodnom tijelu podzemne vode i hidrogeološke i druge karakteristike vodnog tijela ili grupe vodnih tijela.
2. Kako bi se utvrdilo da li su ispunjeni uslovi za dobar hemijski status podzemnih voda u skladu sa članom 6, stav 2, alineja 1 i 4 ovog pravilnika, - ako je to relevantno i potrebno, i na osnovu odgovarajućeg grupisanja rezultata monitoringa, podržanih gdje je potrebno ocjenama koncentracija na osnovu konceptualnog modela vodnog tijela ili grupe vodnih tijela podzemne vode, procjenjuje se veličina dijela vodnog tijela podzemne vode čija je godišnja aritmetička srednja vrijednost koncentracije zagađujuće supstance viša od utvrđenog standarda kvaliteta podzemne vode ili granične vrijednosti.
3. Za potrebe istraživanja da li su ispunjeni uslovi za dobar hemijski status podzemne vode u skladu sa članom 6, stav 2, al. 2 i 3 ovog pravilnika, ako je to relevantno i potrebno, i na osnovu odgovarajućih rezultata monitoringa i na osnovu pogodnog konceptualnog modela podzemne vode ocjenjuju se:
 - a) uticaj zagađujućih supstanci u vodnom tijelu podzemne vode;
 - b) količine i koncentracije zagađujućih supstanci koje se prenose ili bi se mogle prenositi iz vodnog tijela podzemne vode u povezane površinske vode ili direktno zavisne kopnene ekosisteme;
 - c) Moguće uticaje količina i koncentracija zagađujućih supstanci koje se prenose u povezane površinske vode ili direktno zavisne kopnene ekosisteme;
 - d) sadržaj soli ili drugih prodora u vodno tijelo podzemne vode; i
 - e) rizik od zagađujućih supstanci u vodnom tijelu podzemne vode u odnosu na kvalitet vode koja se zahvata ili je namijenjena za zahvatanje iz vodnog tijela podzemne vode za ljudsku potrošnju.
4. Za potrebe istraživanja u skladu sa članom 6, stav 2 ovog pravilnika radi se procjena hemijskog statusa. Provjerava se postotak tačaka mjerenja u kojima aritmetičke sredine (AS) prelaze standarde kvaliteta (SK) i granične vrijednosti. Vodno tijelo podzemne vode ima dobar status, kada postotak tačaka mjerenja sa prekoračenjima standarda kvaliteta ili graničnih vrijednosti nije veći od 30 %.
 - a) Kada je relevantno i potrebno, umjesto postotka tačaka mjerenja, hemijski status se utvrđuje pomoću reprezentativnog dijela volumena vodnog tijela podzemne vode u kojoj su prekoračeni standardi ili granične vrijednosti. Ako nema podataka o tačnoj geometriji i poroznosti nivoa podzemnih akvifera na području vodnog tijela podzemnih voda, za procjenu hemijskog statusa umjesto volumena upotrebljavaju se površine reprezentativnih područja koja pripadaju svakoj tački mjerenja;
 - b) Na geološko manje homogenim vodnim tijelima podzemnih voda s manjim, lokalnim akviferima i manje propusnim geološkim slojevima sveobuhvatna procjena hemijskog statusa bazira se na procjeni pojedinih mjernih mjesta i procjenu antropogenih uticaja na vodna tijela podzemnih voda.

UTVRĐIVANJE I PROMJENA ZNATNIH I TRAJNO RASTUĆIH TRENDOVA I UTVRĐIVANJE POLAZNIH TAČAKA ZA PREOKRET TRENDVA

Dio A: Utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova

1. Za utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova zagađenja, program monitoringa statusa oblikuje se tako da omogući otkrivanje znatnih i trajno rastućih trendova koncentracija zagađujućih supstanci.
 - a. učestalost i mjesta monitoringa biće odabrani tako da:
 - se dobiju informacije potrebne kako bi se osiguralo da se takvi rastući trendovi mogu, uz relevantni nivo sigurnosti i preciznosti, razlikovati od prirodnih variranja;
 - se uzimaju u obzir privremena fizička i hemijska svojstva vodnog tijela podzemne vode, uključujući stanje toka podzemne vode, brzinu obnavljanja i vrijeme prodiranja kroz tlo ili podsloj;
 - b. metode monitoringa statusa i analize usklađene su sa međunarodnim standardima kontrole kvaliteta, uključujući, ako je to relevantno, norme CEN ili nacionalne standardizovane metode, kako bi se osigurao ekvivalentni naučni kvalitet i uporedivost dobijenih podataka
 - c. ocjenjivanje se zasniva na statističkoj metodi, kao što je regresivna analiza, za analizu trenda u vremenskim serijama pojedinih tačaka mjerenja;
 - d. kako bi se izbjegla pristranost u utvrđivanju trendova, svi rezultati mjerenja ispod granice određivanja, osim za ukupne pesticide, određuju se kao polovina vrijednosti najviše granice određivanja koja se pojavljuje u vremenskoj seriji;
 - e. utvrđivanje trendova na osnovu analize vremenskih serija u trajanju od najmanje šest godina
2. pri utvrđivanju znatnih i trajno rastućih trendova koncentracija supstanci koje se pojavljuju kako prirodno tako i kao posljedica ljudske aktivnosti, uzimaju se u obzir osnovni nivoi i podaci, ako su dostupni, prikupljeni prije početka programa monitoringa statusa, kako bi se o utvrđivanju trenda moglo izvještavati u okviru plana upravljanja riječnim slivom.
3. Znatni i trajno rastući trendovi koncentracija supstanci ne utvrđuju se za parametre čije su vrijednosti u ovom razdoblju niže od granice detekcije.
4. Znatni i trajno rastući trendovi utvrđuju se na svakoj tački mjerenja i na ukupnom vodnom tijelu podzemnih voda. U svakoj tački mjerenja se za pojedini parametar utvrđuju godišnje aritmetičke sredine. Za vodno tijelo podzemne vode se, za svaki parametar utvrđuje godišnja aritmetička sredina. U tu svrhu, biraju se tačke mjerenja sa odgovarajućim vremenskim serijama. Ako je prikladno, može se za utvrđivanje znatnih i trajno rastućih trendova u ukupnom vodnom tijelu podzemne vode upotrijebiti godišnja ponderisana aritmetička sredina, a za težinski faktor (ponder) uzima se volumen ili površina reprezentativnih područja koja pripadaju pojedinoj tački mjerenja.

Dio B: Polazne tačke za preokret trenda

1. promjene trendova prikazuju se uzimajući u obzir praćenje stanja iz tačke 2 dijela A.

TEST VODNOG BILANSA ZA UTVRĐIVANJE KVANTITATIVNOG STATUSA PODZEMNIH VODA

1. Modeliranje vodnog bilansa procjenjuje se na osnovu obnovljivih i raspoloživih količina podzemne vode.
Obnovljive količine podzemnih voda procjenjuju se hidrološko-kalibrisanim regionalnim modelom vodnog bilansa, koji uzima u obzir klimatske uslove, geološke sastave, vrste tla, korišćenje zemljišta, morfologije i hidrogeologije vodnih tijela podzemnih voda. Ovim modelom se izračunava stvarna evapotranspiracija i pojedini djelovi oticanja u različitim hidrološkim godinama i u 30- godišnjem vodnobilansnom periodu.
Raspoložive količine podzemnih voda procjenjuju se iz obnovljivih količina podzemnih voda, koje se umanjuju za količinu podzemnih voda potrebnih za održavanje ekološkog statusa površinskih voda i kopnenih ekosistema vezanih za podzemne vode.
Potrebna podzemna voda za održavanje ekološkog stanja površinskih i kopnenih ekosistema vezanih za podzemne vode se procjenjuje pomoću modela za simulaciju suše i vegetacijskih scenarija tokom referentnog perioda.
2. Analiza trendova nivoa podzemnih voda i protoka izvora.
Za procjenu uticaja zahvatanja podzemnih voda se na dugogodišnjoj seriji podataka o nivou podzemne vode i protoka izvora sprovodi analiza trendova.
Za serije podataka prosječnih godišnjih vrijednosti nivoa podzemnih voda utvrđuju se početne kritične vrijednosti nivoa, procjenjuju se linearni trendovi i sprovode se testovi njihove statističke relevantnosti. Linearni trendovi ekstrapoliraju se za šest godina planskog perioda i upoređuju se sa početnim kritičnim vrijednostima nivoa vode, procjenjenih na osnovu tromjesečnih minimuma
Za serije podataka malih mjesečnih i godišnjih protoka na izvorima ili u referentnim presjecima vodotoka određuju se karakteristične statistike, procjenjuju se linearni trendovi i sprovode se testovi njihove statističke relevantnosti. Linearni trendovi ekstrapoliraju se za šest godina planskog perioda i upoređuju se sa karakterističnim statističkim podacima protoka u referentnom periodu.

Na osnovu člana 17 stav 6 Zakona o skijalištima („Službeni list CG“, br. 13/07, 21/14 i 44/17), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA ZA KLASIFIKACIJU, OBILJEŽAVANJE I SIGURNOST SKI STAZA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za klasifikaciju, obilježavanje i sigurnost ski-staza.

Klasifikacija ski-staza

Član 2

Ski-staze se klasifikuju prema stepenu težine u zavisnosti od svojstva područja preko koga se pružaju na: lake, srednje i teške staze.

Klasifikacija ski-staza vrši se u zavisnosti od:

- širine;
- dužine;
- nagiba; i
- pada.

Širina i dužina ski-staze

Član 3

Širina ski-staza iznosi najmanje 20 m.

Izuzetno od stava 1 ovog člana širina ski-staza zbog prirodnih i planinskih uslova, ili drugih objektivnih prepreka, može da bude i manja od 20 m, ali ne manja od 6,5 m.

Ako je širina ski-staze manja od 20 m, ski-staza se dodatno označava znakovima upozorenja, a ukoliko je potrebno treba da se dodatno zaštiti odgovarajućim zaštitnim sredstvima i opremom.

Dužina ski-staza nije ograničena.

Nagib i pad ski-staze

Član 4

Nagib i veličina uzdužnih padova ski-staza je:

- do 25% uzdužnog i poprečnog nagiba za lake staze, osim na kraćim djelovima na otvorenom terenu;
- do 40% uzdužnog i poprečnog nagiba za srednje staze, osim na kraćim djelovima na otvorenom terenu;
- preko 40% uzdužnog i poprečnog nagiba za teške staze.

Padovi i strmine na ski-stazi mogu prostorno da obuhvate 50% ukupne dužine ski-staze, a poprečni pad ski-staze ne može da bude veći od 25% od ukupne dužine ski-staze.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, poprečni pad ski-staze može da bude veći 25% od ukupne dužine ski-staze, pod uslovom da dionice ski-staze sa tim padom ne mogu da budu veće od 50% dužine ski-staze.

Poprečni pad ski-staze ne mora da bude isti po cijeloj širini ski-staze.

Obilježavanje ski-staza

Član 5

Ski-staza treba da bude obilježene tako da skijaš:

- prije početka vožnje može jasno da zna na kom dijelu staze se nalazi i koji je stepen težine ski-staze;

- pri lošoj vidljivosti može da nađe put do polazne stanice žičare.

Ski-staza treba da bude obilježena, odnosno markirana na ivicama, odnosno granicama sa obje strane.

Oznake, odnosno markacije treba da budu različito postavljene na lijevoj i desnoj granici staze kod obostranog obilježavanja ski-staze.

Ako se kod međusobno povezanih ski-staza koriste različiti načini obilježavanja, u području gdje se prelazi sa jednog sistema obilježavanja na drugi sistem obilježavanja treba da se istakne obavještenje o promjeni sistema obilježavanja, odnosno markiranja.

Lake staze se ne obilježavaju cijelom dužinom ako je staza u uslovima normalne vidljivosti jasno vidljiva skijašu u cijelosti sa polaznog mjesta.

Granica ski-staza treba da budu jasno vidljive za skijaše na ski-stazama.

Granicu ski-staza može da čini granica neutabanog snjega ili prirodne granice (šumska, škarpa i slično).

Ako prirodne granice ski-staza nisu jasno vidljive treba da se obilježe jasno vidljivim znakovima kao što su: kolčevi, zaštitne mreže, fluorescentne trake i slično.

Ski-putevi

Član 6

Ski-putevi koji predstavljaju dio ski-staze su:

- prilazni i izlazni putevi na ski-staze, žičare i ski-liftove;
- putevi koji povezuju pojedinačne ski-staze ili obezbjeđuju obilazak na težim djelovima ski-staza.

Ako uzdužni i poprečni padovi ski-puteva prelaze 25% od ukupne dužine ski-staze na početku ski puta potrebno je označiti stepen težine ski-puta.

Širina ski-puteva iznosi najmanje 5 m.

Zbog prirodnih i lokalnih planinskih uslova ili drugih objektivnih prepreka, ski-putevi na kraćim dionicama mogu da budu i uži od 5 m, ali ne uži od 3 m.

Ski-putevi iz stava 4 ovog člana treba da se označe znakovima upozorenja i ako je potrebno da se zaštite odgovarajućim zaštitnim sredstvima.

Ski-putevi označavaju se znakovnom signalizacijom, kao i ski-staze.

Ski-putevi i ski-poligoni koji su namijenjeni posebnim aktivnostima na snijegu (lokalna i međunarodna takmičenja, ski-skokovi, skijaško hodanje, trčanje, sankanje, snowboarding i druge specijalizovane sportske aktivnosti) treba da budu potpuno odvojeni od ski-staza i posebno ograđeni i obilježeni.

Ski-staze za moto sanke

Član 7

Ski-staze za moto sanke obilježavaju se žutom bojom (štapovi, zastavice), nezavisno od stepena težine.

Moto sanke na ski-stazama mogu da se koriste samo:

- u slučaju hitnih intervencija radi spašavanja skijaša;
- za potrebe neodložnih tehničkih intervencija na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa i slično.

Sigurnost na ski-stazama

Član 8

Sigurnost na ski-stazama obezbjeđuje se:

- postavljanjem zaštitnih sredstava i znakova;
- instaliranjem propisane zaštitne opreme;

- obezbjeđivanjem vozila; i
- obavještavanjem skijaša.

Ulaz na ski-staze treba da bude jasno označen.

Zaštitna sredstva i zaštitna oprema treba da obezbijede sigurnost skijaša pri maksimalnoj brzini skijanja skijaša od 25 km/h.

Opasna, nesigurna i neprilagođena mjesta na ski-stazama u zavisnosti od stepena opasnosti, treba da budu označena, osigurana ili zaštićena odgovarajućim zaštitnim sredstvima (znakovi, štapovi, strunjače, mreže i slično), koja garantuju zaštitu skijaša na ski-stazama.

Zaštitna sredstva iz stava 4 ovog člana treba da budu označena različitim bojama, koje su vidljive i u slučaju loše vidljivosti.

U pojasu od 2 m od ski-staze treba da budu zaštićena sva opasna, nesigurna i neprilagođena mjesta uz ski-stazu (stubovi žičare, topovi, žirafe za osnježavanje ski-staza, električni ormani i trafostanice, postojeći objekti i slično) odgovarajućim zaštitnim sredstvima kao što su znakovi, štapovi, strunjače, mreže i slično, koja štite skijaše od povreda.

Ski-staze treba da budu uređene i utabane, kao i označene prema klasifikaciji težine ski-staza.

Izuzetno od stava 7 ovog člana ski-staza može da bude neutabana i u tom slučaju se obilježava oznakom za free ride stazu, vožnja po neravnom terenu, grbinama i slično.

Na ski-stazi iz stava 8 ovog člana u pojasu od 2 m od granice treba da budu označeni ili zaštićeni svi objekti, uređaji i nepristupačna/opasna mjesta, koja mogu da ugrožavaju sigurnost skijaša.

Ski-staza treba da bude označena na način da skijaši pri lošim vremenskim uslovima i lošoj vidljivosti mogu da pronađu siguran smjer za kretanje.

Ako se ski-staze označavaju brojevima, numerisanje ski-staza treba da bude uzastopno.

Kapacitet skijališta

Član 9

Sigurnost skijaša na ski-stazi obezbjeđuje se i utvrđivanjem kapaciteta ski-staza, ski puteva, žičara i ski-liftova na skijalištu u skladu sa Prilogom 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Osnježavanje ski-staze

Član 10

Za osnježavanje ski-staze koja je otvorena za skijanje treba da se obezbijede sljedeći uslovi:

- zaštita topova i osnježvanih površina u smjeru mogućeg naleta skijaša;
- nesmetan prolaz skijaša pored uređaja za osnježavanje;
- na ulazu na ski-stazu treba da se postavi znak za upozorenje »osnježavanje ski staze - topovi«.

Ako uslovi iz stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni ski-staza treba da se zatvori za skijanje u toku osnježavanja.

Zaštitne ograde i obloge

Član 11

Jame, vrtače, provalije, raspukotine i druga opasna mjesta u neposrednoj blizini žičare/ski-lifta treba da budu ograđena, a ograda treba da bude stabilna i nepokretna i postavljena sa gornje strane i sa bočnih strana.

Ograde treba da su obložene oblogama (sunderi) za ublažavanje mogućeg kontakta, a stanje ograde se kontroliše prije otvaranja ski-staze za upotrebu.

Zaštitne ograde i obloge mogu da budu trajne ili prenosive i izrađene od odgovarajućeg materijala i treba da budu najmanje 2 m visine, računajući od površine utabanog snega.

Na ski-stazama se postavljaju znakovi upozorenja na udaljenosti od 30 do 40 m ispred opasnog, nesigurnog i neprilagođenog mjesta tako da skijaši mogu da ih uoče lako i na vrijeme.

Zaštitne ograde, obloge i znakovi upozorenja iz stava 4 ovog člana, koji su postavljeni

privremeno, uklanjaju se sa ski-staza kada prestane razlog zbog kojeg su postavljene.

Na znakovima upozorenja, zaštitnim ogradama i oblogama i u njihovoj neposrednoj blizini ne postavljaju se reklamna i druga obavještenja, odnosno oznake.

Vremenske nepogode

Član 12

U slučaju vremenskih nepogoda (oluja, grmljavina, sniježne mećave i nanosi, lavina, magla, jaka kiša, jak vjetar), žičare ne treba da se puštaju u saobraćaj, odnosno ako su već puštene u saobraćaj nakon evakuacije korisnika usluga i zaposlenih treba odmah da se zaustave.

Druge sportske aktivnosti na skijalištu

Član 13

Ako prirodni uslovi na skijalištu dopuštaju mogućnost uređenja posebnih površina za druge sportske aktivnosti kao i druge uređene površine unutar skijališta treba da budu prilagođene planiranim aktivnostima i djelatnostima i odvojene od ski-staza i ski-puteva koji se koriste za skijanje.

Na mjestima, gdje postoji mogućnost međusobnog ukrštanja ski-staza i ski-puteva i površina predviđenih za aktivnosti iz stava 1 ovog člana, potrebno je da se omogući sigurno zaustavljanje, izbjegavanje, preticanje ili ukrštanje puteva lica na skijalištu.

Ulazi, izlazi i ukrštanja površina za posebne aktivnosti na ski-stazama na skijalištu treba da budu postavljeni na način da ne ometaju skijaše prilikom skijanja na ski-stazama.

Pristupne staze za gledaoce

Član 14

Pristupne staze za gledaoce i publiku u slučaju održavanja sportskih takmičenja na skijalištu treba da budu određene, uređene, uočljivo označene i ograđene odgovarajućim zaštitnim ogradama.

Noćno skijanje

Član 15

Ski-staze i ski-putevi koji se koriste i noću treba da budu pokriveni sa ravnomjernim osvjetljenjem i bez većih tamnih sjenki.

Minimalna srednja osvjetljenost ski-staza i ski puteva iznosi 30 lux-a, a minimalni odnos između minimalne i srednje osvjetljenosti treba da bude minimum 0,2.

Prilazi ski-stazama treba da budu posebno osvjetljeni i povezani na alternativne izvore električne energije kao što su agregati na tečno gorivo.

Osvjetljenje ski-staze za noćno skijanje i trase žičare ili ski-lifta, u slučaju iznenadnog nestanka električne energije, treba da bude obezbijeđeno alternativnim izvorom električne energije u trajanju od najmanje 30 minuta od nestanka električne energije, da bi se obezbijedila osvjetljenost ski-staze, trasa žičare ili ski-lifta koja je neophodna da se skijaši bezbjedno spuste do polazne stanice.

Upotreba mašine za tabanje snijega i drugih vozila na ski-stazi

Član 16

Mašina za tabanje snijega i druga vozila upotrebljavaju se samo na:

- zatvorenim ski-stazama i ski-putevima;
- zatvorenim površinama unutar skijališta;
- nakon završetka radnog vremena skijališta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, mašina za tabanje i druga vozila za vrijeme rada skijališta mogu da se upotrebljavaju u slučaju:

- potrebe spašavanja i pomoći licima na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa;

- za potrebe neodložnih tehničkih intervencija na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa.

U slučajevima iz stava 2 ovog člana mašine za tabanje i druga vozila treba da imaju upaljena svjetla, rotirajuće svjetlo za upozorenje i upaljen zvučni signal i na ulazu na ski-stazu ili ski-put treba da se postavi znak upozorenja »VOZILA NA STAZI«.

Prestanak važenja

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima za klasifikaciju, obilježavanje i sigurnost ski staza („Službeni list CG“, broj 20/16).

Stupanje na snagu

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 101-397/31

Podgorica, 2. avgusta 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

KAPACITET SKIJALIŠTA

Kapacitet skijališta utvrđuje se određivanjem jedinice skijališta sa odgovarajućim ski-stazama.

Jedinice skijališta se određuju na način da se prilikom utvrđivanja kapaciteta uzimaju u obzir žičare i ski-liftovi i sve ski-staze, koje mogu da pripadaju samo jednoj jedinici skijališta.

Žičare i ski-liftovi bez odgovarajućih ski-staza su jedinice skijališta bez ski-staza, a putevi povezivanja se ne uzimaju u obzir.

Za svaku jedinicu skijališta utvrđuje se maksimalni broj skijaša na način što se najprije odredi najveći broj skijaša na ski-stazama, žičarama i ski-liftovima, kojem se dodaju i skijaši koji čekaju red na ulazak.

Utvrđivanje kapaciteta skijališta vrši se na osnovu sljedećih parametara i formula:

- $l_{\dot{z}}$ – kosa dužina žičare/ski-lifta [m];
- $v_{\dot{z}}$ – brzina žičare/ski-lifta [m/s];
- $K_{\dot{z}}$ – kapacitet žičare/ski-lifta [skijaša/h];
- l – dužina ski-staze [m];
- v – prosječna brzina spuštanja skijaša [m/s];
- dn – udio skijaša po pojedinačnim ski-stazama;
- P – broj svih jedinica skijališta.

A. Najveći broj skijaša na ski-stazama, žičarama i ski-liftovima

Prosječno vrijeme ciklusa (t_c) koje prosječni skijaš potroši za jednu vožnju od ulaza na žičare i ski-liftove do novog ulaza:

$$t_c = \frac{l_{\dot{z}}}{v_{\dot{z}}} + \frac{l}{v} \quad [\text{min}]$$

Ako u jednoj jedinici postoji više (n) ski-staza, ciklus se izračunava za svaku stazu posebno:

$$t_{c_i} = \frac{l_{\dot{z}}}{v_{\dot{z}}} + \frac{l_i}{v_i}, \quad (i = 1, \dots, n) \quad [\text{min}]$$

Prosječan broj vožnji /skijaša na sat (c):

- po jednoj ski-stazi:

$$c = \frac{60}{t_c}$$

- po više ski-staza:

$$c_i = \frac{60}{t_{c_i}}, \dots \quad (i = 1, \dots, n)$$

Najveći broj skijaša na ski-stazama i žičarama i ski-liftovima u jedinici skijališta u određenom trenutku (n_{p+z}):

- jedna ski-staza u jedinici skijališta:

$$n_{p+z} = \frac{K_z}{c} \quad [\text{skij.}]$$

$$n_{p+z} = \frac{K_z}{c_1} * d_1 + \frac{K_z}{c_2} * d_2 + \dots + \frac{K_z}{c_n} * d_n$$

- više ski-staza u jedinici skijališta:
[skij.]

Najveći broj skijaša na žičari i ski-liftu (n_z)

$$n_z = \frac{K_z}{3600} * \frac{l_z}{v_z} \quad [\text{skij.}]$$

B. Broj skijaša koji čekaju na ulazu na žičaru i ski-lift ($n_{\check{c}}$)

Određuje se na osnovu pretpostavke da je najduže vrijeme čekanja na ulazu na žičaru i ski-lift osam minuta.

$$n_{\check{c}} = \frac{2 * K_z}{15} \quad [\text{skij.}]$$

C. Ukupan broj skijaša (n_{ukup}) u jedinici skijališta

Ako jedinica skijališta nema ski-staza, umjesto n_{p+z} upotrebljava se n_z .

$$n_{\text{ukup}} = n_{p+z} + n_{\check{c}} \quad [\text{skij.}]$$

Izračunavanje kapaciteta skijališta

$$K = \sum_{j=1}^p n_{\text{ukup}, j=1, \dots, P} \quad [\text{skij.}]$$

Na osnovu člana 18 stav 3 Zakona o biocidnim proizvodima ("Službeni list CG", broj 54/16), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O SADRŽAJU I NAČINU VOĐENJA REGISTRA
BIOCIDNIH PROIZVODA**

Član 1

U Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja registra biocidnih proizvoda ("Službeni list CG", broj 62/16), u članu 2 stav 1 mijenja se i glasi:

“Registar biocida sadrži podatke o:

- 1) nazivu i sjedištu imaoa dozvole za stavljanje biocidnog proizvoda (u daljem tekstu: biocid) u promet i upotrebu;
- 2) trgovačkom nazivu biocida;
- 3) broju dozvole za stavljanje biocida zajedno sa, u slučaju grupe biocida, sufiksima koji se stavljaju na pojedinačne biocide iz grupe biocida;
- 4) datumu i roku važenja dozvole;
- 5) kvalitativnom i kvantitativnom sastavu aktivnih i neaktivnih supstanci, čije je poznavanje ključno za ispravnu upotrebu biocida (za grupu biocida kod kvantitativnog sastava navodi se najmanji i najveći postotak svake aktivne i neaktivne supstance, pri čemu najmanji navedeni postotak određene supstance može biti 0 %);
- 6) proizvođaču biocida (nazive i adrese lokacija proizvodnih pogona);
- 7) proizvođaču aktivnih supstanci (nazive i adrese lokacije proizvodnih pogona);
- 8) vrsti formulacije biocida;
- 9) oznakama upozorenja i obavještenja;
- 10) vrsti proizvoda i tačan opis odobrene upotrebe, ako je potrebno;
- 11) ciljanim štetnim organizmima;
- 12) dozama i uputstvima za upotrebu;
- 13) kategorijama korisnika;
- 14) vjerovatnim direktnim ili indirektnim efektima, sa uputstvima za prvu pomoć i mjerama zaštite životne sredine;
- 15) uputstvima za bezbjedno odlaganje proizvoda i njegove ambalaže;
- 16) uslovima skladištenja i roku trajanja biocida u uobičajenim uslovima skladištenja;
- 17) carinskom tarifnom broju;
- 18) drugim uslovima za stavljanje biocida u promet i upotrebu koji su propisani zakonom.”

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-25/80

Podgorica, 30. jula 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Na osnovu člana 5 Zakona o biocidnim proizvodima ("Službeni list CG", broj 54/16), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O VRSTAMA BIOCIDNIH PROIZVODA**

Član 1

U Pravilniku o vrstama biocidnih proizvoda ("Službeni list CG", broj 66/16), u članu 3 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

“2) dezinfekciona sredstva i algicidi koji se upotrebljavaju u domaćinstvu i u objektima javnog zdravlja (PT 2) za dezinfekciju površina, materijala, pribora i namještaja koji nijesu u direktnom kontaktu sa hranom ili hranom za životinje, kao i za dezinfekciju bazena, akvarijuma, vode za kupanje, klima uređaja, zidova i podova u zdravstvenim, privatnim, javnim i industrijskim prostorijama, kao i u prostorijama u kojima se obavljaju profesionalne aktivnosti, hemijskih toaleta, otpadnih voda, bolnički otpad, zemljište ili druge podloge (na igralištima) i druge svrhe, kao i za dezinfekciju koja se koristi za ugradnju tekstila, higijenskog papira, maske, boje i drugih artikala ili materijale;”

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-25/77

Podgorica, 19. jula 2019. godine

Ministar,
Pavle Radulović, s.r.

Na osnovu člana 60 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG" broj 54/16), Upravni odbor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, na sjednici održanoj dana 29.jula 2019. godine, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore broj 07-3604, donio je

ODLUKU

O VISINI I NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA NAKNADA ZA KORIŠĆENJE DOBARA NACIONALNIH PARKOVA

Član 1

Ovom odlukom utvrđuje se visina, način obračuna i plaćanja naknada koju pravna ili fizička lica plaćaju za korišćenje dobara nacionalnih parkova.

Član 2

Visina naknade za korišćenje dobara nacionalnih parkova utvrđuje se u zavisnosti od stepena iskorišćavanja dobara, pogodnosti koje nacionalni parkovi pružaju korisnicima i tržišne vrijednosti prirodnih dobara nacionalnih parkova.

Član 3

Naknada za ulazak u nacionalni park i pružanje usluga posjetiocima plaća se u visini i to za:

NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na Vranjini i Virpazaru, kao i jedno krstarenje)</i>	po osobi	1 dan	4,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosjed	1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	5,00 €
ULAZNICA ZA KORISNIKE KAJAKA	Po osobi	1 dan	2,00 €
IZNAJMLJIVANJE PLOVILA <i>(sa kormilarom)</i>	plovilo do 12 sjedišta	1 h	40,00 €
VOŽNJA PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
ORGANIZOVANA TURA ZA POSMATRANJE PTICA <i>(obezbijeđen prevoz i vodič)</i>	do 4 osobe	4 h	160,00 €
ORGANIZOVANA TURA ZA POSMATRANJE PTICA <i>(obezbijeđen prevoz i vodič)</i>	5 do 12 osoba	4 h	240,00 €

(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)

NACIONALNI PARK DURMITOR

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Crnog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	1 dan	3,00 €
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Crnog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	3 dana	6,00 €
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Crnog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	7 dana	12,00 €
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Crnog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	15 dana	20,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE ČAMACA NA CRNOM JEZERU		1 h	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosjed	1 h	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	6,00 €
VOŽNJA PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
UPOTREBA SOPSTVENOG ČAMCA NA CRNOM JEZERU		1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE KUHINJSKE I RESTORANSKE OPREME - MOTEL SUŠICA	po osobi	dan	2,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
VOŽNJA ČAMCEM OD SPLAVIŠTA DO ŽUGIĆA LUKE <i>(u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)</i>	po osobi	po spustu	40,00 €
VOŽNJA ČAMCEM OD SPLAVIŠTA DO RADOVAN LUKE <i>(u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)</i>	po osobi	po spustu	85,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	3,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
IZNAJMLJIVANJE ČAMACA NA BIOGRADSKOM JEZERU		1 h	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	jednosjed	1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	dvosjed	1 h	5,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
VOZnja PLOVILOM	po osobi	1 h	5,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK LOVČEN

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	2,00 €
ZAKUP SALE		1 h	20,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

NACIONALNI PARK PROKLETIJE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	1,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠATORA		1 dan	8,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		4 h	40,00 €
KORIŠĆENJE USLUGA VODIČA		8 h	80,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 h	3,00 €
IZNAJMLJIVANJE BICIKALA		1 dan	8,00 €
IZNAJMLJIVANJE KRPLJI		1 dan	4,00 €
IZNAJMLJIVANJE ŠTAPOVA ZA PJEŠAČENJE		1 dan	3,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%-izuzev za ulaznice)</i>			

CENTRI ZA POSJETIOCE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
CENTAR ZA POSJETIOCE NACIONALNI PARK - VRANJINA	po osobi	1 dan	2,00 €
CENTAR ZA POSJETIOCE NACIONALNI PARK DURMITOR	po osobi	1 dan	1,00 €

BOTANIČKA BAŠTA DULOVINE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
ULAZNICA	po osobi	1 dan	1,00 €

ULAZNICA ZA SVE PARKOVE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
GODIŠNJA ULAZNICA ZA SVE PARKOVE	po osobi	1 godina	27,00 €
ULAZNICA ZA SVE PARKOVE (1 ulazak u svaki park)	po osobi	10 dana	10,00 €

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje čuvar nacionalnog parka (u daljem tekstu: zaštitar) ili drugo zaposleno lice koje odredi direktor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.

Član 4

Naknada za ugostiteljske, prodajne, smještajne i infrastrukturne objekte plaća se u visini i to za:

NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO, NACIONALNI PARK DURMITOR, NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA, NACIONALNI PARK LOVČEN, NACIONALNI PARK PROKLETIJE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
HOTEL-MOTEL	m ²	godina	3,00 €
PRIVATNI SMJEŠTAJ, UGOSTITELJSKI OBJEKTI I OSTALI TURISTIČKI OBJEKTI	m ²	godina	4,00 €
PRODAJNI-USLUŽNI OBJEKAT	do 20 m ²	godina	300,00 €
PRODAJNI-USLUŽNI OBJEKAT (preko 20 m ²)	m ²	godina	15,00 €
INFRASTRUKTURNI OBJEKTI ZA PROIZVODNJU, PRERADU I DISTRIBUCIJU	m ²	godina	3,00 €
POMOĆNI OBJEKTI ZA PRUŽANJE KOMERCIJALNIH USLUGA (magacin garaže, radionice)	m ²	godina	1,00 €
KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA ZA KAMPOVE NA PRIVATNOJ SVOJINI	m ²	godina	0,50 €
KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA ZA KAMPOVE NA DRŽAVNOJ SVOJINI	m ²	godina	1,00 €
TRAFO STANICA		godina	200,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA DALEKOVODE 400 kV	m	godina	10,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA DALEKOVODE 220 kV	m	godina	7,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA DALEKOVODE 110 kV	m	godina	5,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA DALEKOVODE 35 kV	m	godina	3,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA DALEKOVODE 10 kV	m	godina	1,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA ZA ŽIČARE, USPINJAČE I SKI LIFTOVE	m	godina	2,00 €
TELEKOMUKACIONI SISTEMI (objekti za pokrivanje tv signala i mobilne mreže RADIO DIFUZNOG CENTRA)	po objektu	godina	1.500,00 €
TELEKOMUNIKACIONI SISTEMI SA JEDNOM BAZNOM STANICOM	po objektu	godina	750,00 €
KORIŠĆENJE PLAŽE U MURIĆIMA NP SKADARSKO JEZERO		godina	1.500,00 €
KORIŠĆENJE PLAŽE U GODINJU NP SKADARSKO JEZERO		godina	400,00 €
KORIŠĆENJE PLAŽE U GAVRILOVAC NP SKADARSKO JEZERO		godina	800,00 €
KORIŠĆENJE PLAŽE CKLA NP SKADARSKO JEZERO		godina	300,00 €
KORIŠĆENJE PLAŽE PELINOVO NP SKADARSKO JEZERO		godina	300,00 €
KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA ZA ODRŽAVANJE AUTO TRKA NP LOVČEN		godina	3.000,00 €
JU MAUZOLEJ PETAR II PETROVIĆ NJEGOŠ NP LOVČEN		godina	1.000,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA NACIONALNOG PARKA ZA IZGRADNJU MINI ELEKTRANA	po korisniku	godina	1.000,00 €
GRADSKI BUNAR NP DURMITOR		godina	100,00 €
KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA ZA KAPTAŽU I	m ²	godina	2,00 €

VODOSNABDIJEVANJE			
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknada iz stava 1 ovog člana plaća se na osnovu zaključenog ugovora između Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (u daljem tekstu: Javno preduzeće) i korisnika ili na osnovu fakture i uplaćuje se na žiro račun Javnog preduzeća.

Član 5

Naknada za postavljanje privremenih objekata na području nacionalnog parka za obavljanje turističke, ugostiteljske i prodajne djelatnosti plaća se na godišnjem nivou i to:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
PRODAJNI, USLUŽNI OBJEKTI I ŠTANDOVI	do 5 m ²	godina	400,00 €
TURISTIČKI, UGOSTITELJSKI, PRODAJNI, USLUŽNI OBJEKTI (otvoreni i zatvoreni objekti)	m ²	godina	12,00 €
POSTAVLJANJE PRIVREMENIH OBJEKATA ZA VRIJEME ODRŽAVANJA SPORTSKIH I DRUGIH MANIFESTACIJA	m ²		200,00 €
POSTAVLJANJE BILBORDA I REKLAMNIH PANOJA	m ²	godina	40,00 €
POSTAVLJANJE UZLETNO - SLETNE STAZE ZA PARAGLAJDING	do 3 ha	godina	500,00 €
IZDAVANJE PROSTORA U SVRHU FORMIRANJA AVANTURISTIČKOG PARKA	1 ha	godina	5.000,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA ZA POSTAVLJANJE PILONA (ZIPLINE)		godina	2.000,00 €
POSTAVLJANJE TERENA ZA PAINTBALL	m ²	godina	4,00 €
KORIŠĆENJE PROSTORA ZA ŽIČARE, USPINJAČE I SKI LIFTOVE	m	godina	2,00 €
KORIŠĆENJE ZEMLJIŠTA ZA KAMPOVE I SPORTSKE TERENE NA DRŽAVNOJ SVOJINI	m ²	godina	1,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknada iz stava 1 ovoga člana plaća se prilikom dobijanja odobrenja za postavljanje privremenih objekata, odnosno na osnovu zaključenog ugovora ili ispostavljene fakture i uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća.

Član 6

Naknada za korišćenje objekata i prostora za određene namjene (parkiranje, kampovanje, loženje vatre) plaća se u visini i to za:

NP SKADARSKO JEZERO, NP DURMITOR, NP BIOGRADSKA GORA, NP LOVČEN, NP PROKLETIJE

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
KAMPOVANJE			
* Korišćenje prostora za postavljanje šatora		1 dan	3,00 €
KORIŠĆENJE UREĐENIH KAMP PROSTORA		1 dan	10,00 €
* Kamp prikolica Biogradsko jezero		dan	20,00 €
* Smještaj Sušica NP Durmitor	po osobi	1 dan	10,00 €
* Smještaj Škrka NP Durmitor	po osobi	1 dan	5,00 €
* Bungalovi NP Biogradska gora	bungalov	po osobi 1 dan	10,00 €
* Bungalovi NP Lovćen	bungalov	1 dan	30,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 7%)</i>			

PARKING			
* Motocikl		1 dan	0,50 €
* Putničko vozilo		1 dan	2,00 €
* Terensko vozilo		1 dan	3,00 €
* Autobus		1 dan	5,00 €
LOŽENJE VATRE NA POSEBNO UREĐENIM MJESTIMA <i>(u cijenu uključena potrebna količina drveta)</i>		1 dan	5,00 €
DŽIPING TURE	vozilo	1 dan	20,00 €
KRAĆE DŽIPING TURE NP BIOGRADSKA GORA (Kolašin-Izvor Biogradske rijeke/Biogradsko jezero Dolovi Lalevića)	vozilo	1 dan	10,00 €
ATV DŽIPING TURE	vozilo motocikli	1 dan	5,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje zaštitar nacionalnog parka ili ovlašteno lice ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.

Član 7

Naknada za korišćenje znaka nacionalnih parkova plaća se u visini:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
UPOTREBA ZNAKA NACIONALNOG PARKA U KOMERCIJALNE SVRHE	po korisniku	godina	500.00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknada iz stava 1 ovog člana uplaćuje se na žiro račun Javnog preduzeća.

Član 8

Naknada za snimanje igranih i komercijalnih filmova, spotova i reklama u nacionalnim parkovima plaća se u visini:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
IGRANI I KOMERCIJALNI FILMOVI		dan	200,00 €
TV REKLAME I SPOTOVI		dan	400,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknada iz stava 1 ovog člana uplaćuje se na žiro račun Javnog preduzeća.

Član 9

Naknada za sakupljanje i branje šumskih plodova plaća se u visini i to:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
DOZVOLA ZA BRANJE I SAKUPLJANJE ŠUMSKIH PLODOVA, GLJIVA, LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA	po osobi	godina	50,00 €
DOZVOLA ZA BRANJE I SAKUPLJANJE ŠUMSKIH PLODOVA, GLJIVA, LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA	po osobi	dan	5,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje zaštitar nacionalnog parka ili ovlašteno lice ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća.

Član 10

Naknada za obavljanje sportskog i privrednog ribolova na vodama kojima upravlja nacionalni park i u kojima je dozvoljeno obavljanje ribolova plaća se u visini:

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
NAKNADA ZA SPORTSKI RIBOLOV			
Skadarsko jezero	po osobi	dan	5,00 €
Crno jezero	po osobi	dan	20,00 €
Za članove SRD Crno jezero (nedjeljom i u vrijeme praznika)	po osobi	dan	10,00 €
Biogradsko jezero	po osobi	dan	20,00 €
Sportska ribolovna dozvola rijeka Tara	po osobi	dan	20,00 €
Sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero	po osobi	7 dana	20,00 €
Godišnja sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero	po osobi	godina	100,00 €
Godišnja sportska ribolovna dozvola Skadarsko jezero za penzionere i studente	po osobi	godina	50,00 €
Sportska ribolovna dozvola jezero Skrčko	po osobi	dan	5,00 €
Sportska ribolovna dozvola jezero Zabojsko	po osobi	dan	10,00 €
GODIŠNJA NAKNADA ZA PRIVREDNI RIBOLOV NA SKADARSKOM JEZERU			
Za šarana (10 mreža)	po osobi	godina	400,00 €
Za šarana (parima sa najviše 500 udica)	po osobi	godina	100,00 €
Za jegulju	po osobi	godina	100,00 €
Za ukljevu	po osobi	godina	100,00 €
Za skobalja	po osobi	godina	150,00 €
Za skakavicu	po osobi	godina	100,00 €
<i>(u cijenu uračunat pdv 21%)</i>			

Naknadu iz stava 1 ovog člana naplaćuje zaštitar nacionalnog parka ili ovlašteno lice na dan izdavanja dozvole, ili se uplaćuje na žiro račun Javnog preduzeća, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.

Član 11

Naknada za splavarenje i upotrebu plovila plaća se u visini:

NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
Plovila do tri sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	150,00 €
Plovila od tri do 15 sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	250,00 €
Plovila od 15 do 30 sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	500,00 €
Plovila od 30 do 50 sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	750,00 €
Plovila od 50 do 100 sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	1.000,00 €
Plovila preko 100 sjedišta, za obavljanje privredne djelatnosti	plovilo	Po ugovoru	1.500,00 €
Korištenje vodne površine, plovila do pet sjedišta u sportsko rekreativne svrhe	plovilo	godina	100,00 €
Korištenje vodne površine, plovila od pet do 12	plovilo	godina	200,00 €

sjedišta u sportsko rekreativne svrhe			
Naknada za korištenje sopstvenog kajaka	kajak	godina	20,00 €
Naknada za korištenje kajaka u privredne svrhe	jednosjed	Po ugovoru	50,00 €
	dvosjed	Po ugovoru	80,00 €
(u cijenu uračunat pdv 21%)			

Naknada za plovila koja su registrovana za obavljanje privredne djelatnosti vrši se na osnovu ugovora koji se zaključuje u godini u kojoj se naplaćuje naknada sa periodom važenja do 15. juna naredne godine.

Naknada za upotrebu plovila na jezerima i splavarenje rijekom Tarom utvrđuju se u visini i to:

NACIONALNI PARK DURMITOR

NAMJENA	JEDINICA MJERE	OBRAČUNSKI PERIOD	VISINA NAKNADE
SPLAV			
Od II logora do Radovan Luke	po splavu		250,00 €
Od II logor do ušća Sušice	po splavu		300,00 €
ČAMAC			
Od Kuline do II logora	po osobi		10,00 €
Od II logora do Žugića Luke	po osobi		10,00 €
Od II logora do Radovan Luke	po osobi		30,00 €
Od II logora do ušća Sušice	po osobi		35,00 €
Od Radovan Luke do ušća Sušice	po osobi		20,00 €
KAJAK			
Od Bistrice do II logora	dvosjed		50,00 €
Od Bistrice do II logora	jednosjed		30,00 €
Od Kuline do II logora	dvosjed		30,00 €
Od Kuline do II logora	jednosjed		20,00 €
Od II logora do Žugića Luke	dvosjed		30,00 €
Od II logora do Žugića Luke	jednosjed		20,00 €
Od II logora do Radovan Luke	dvosjed		60,00 €
Od II logora do Radovan Luke	jednosjed		40,00 €
Od II logora do ušća Sušice	dvosjed		70,00 €
Od II logora do ušća Sušice	jednosjed		50,00 €
Od Radovan Luke do ušća Sušice	dvosjed		40,00 €
Od Radovan Luke do ušća Sušice	jednosjed		30,00 €

Naknade iz st. 1 i 2 ovog člana naplaćuje zaštitar nacionalnog parka ili ovlašćeno lice ili se uplaćuju na žiro račun Javnog preduzeća, preko naplatnog aparata ili preko internet sajta.

Član 12

Za ulazak u nacionalne parkove ne plaća se naknada za:

- Dan planete zemlje – 22. april;
- Dan nezavisnosti – 21. maj;
- Međunarodni dan biodiverziteta – 22. maj;
- Dan evropskih parkova – 24. maj;
- Dan Skadarskog jezera – druga nedjelja juna;
- Dan NP Durmitor – 6. septembar;
- Dan dijaspore NP Prokletije – 31.jul.

Za ulazak u nacionalne parkove, posjetu centrima za posjetioce i edukativnim stazama naknadu ne plaćaju:

- djeca starosti do 12 godina;
- organizovane grupe studenata Prirodno-matematičkog fakulteta Crne Gore – odsjek biologije i Filozofskog fakulteta – odsjek geografija;
- istraživači – eksperti;
- predstavnici diplomatskog kora;
- predstavnici Nacionalne turističke organizacije;

- lica sa invaliditetom; i
- novinari.

Naknada za ulazak u nacionalne parkove, posjetu centrima za posjetioce i edukativnim stazama umanjuje se za 50% za organizovane grupe: učenika, studenata, penzionera, sindikalnih organizacija, planinarskih društava.

Organizovanom grupom iz stava 3 ovog člana, smatra se grupa od najmanje 20 članova.

Naknada za sportski i privredni ribolov umanjuje se za 25% za članove ribolovnog udruženja, uz dostavljanje dokaza o stanju socijalne potrebe člana udruženja.

Lica iz stava 2 al. 2 do 6 i stava 3 ovog člana podnose zahtjev koji sadrži:

- spisak lica sa imena i prezimenima;
- vrijeme trajanja posjete;
- svrha posjete i lokacije koje će se posjetiti;
- ovjereni potpis ovlašćenog lica.

Zahtjev iz stava 6 ovog člana podnosi se najkasnije 48 časova prije vremena otpočinjanja posjete.

Licima iz stava 2 al. 2 do 6 ovog člana, kojima je odobren besplatan ulazak na prostor nacionalnih parkova izdaju se propusnice sa podacima o licu, periodu važenja propusnice i nacionalnom parku u koji imaju besplatan ulaz.

Za organizovane posjete u režiji turističkih agencija sa kojima je zaključen ugovor o poslovnoj saradnji, naknada za ulazak u nacionalne parkove umanjuje se za 5%.

Član 13

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o visini i načinu plaćanja naknade za korišćenje dobara nacionalnih parkova, obavljanje djelatnosti i pružanja usluga („Službeni list CG“, broj 31/16).

Član 14

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-2057

Podgorica, 29. jula 2019. godine

Upravni odbor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore

Predsjednica,
Azra Vuković, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima ("Službeni list CG", broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLJENJU SUDSKOG VJEŠTAKA

Ščekić Milana Aleksandar iz Podgorice, rođen 9.7.1982. godine u Beranama, diplomirani ekonomista, postavlja se za sudskog vještaka ekonomsko-finansijske struke.

Broj: 03-746-1200/19
Podgorica, 23. maja 2019. godine

Ministarstvo pravde
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Muška Dujović, s.r.